

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi

ISSN: 2147 - 1037

Türkiye'deki Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Yönelik Görüşleri

Tuba Acar Erdol
Fatmanur Özen
Çetin Toraman

DOI: 10.29299/kefad.2019.20.02.009

[Makale Bilgileri](#)

Yükleme:09/01/2019 Düzeltme:20/04/2019 Kabul:25/06/2019

Özet

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'de eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik görüşlerinin belirlenmesi ve çeşitli değişkenler bakımından karşılaştırılmasıdır. Araştırmada nedensel karşılaştırma yöntemi kullanılmış ve katılımcılarının belirlenmesinde İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflamasının birinci düzeyi esas alınmıştır. Her bölgeden bir devlet üniversitesinin (toplam 12) örneklem kapsamına alındığı araştırmada veriler Gözütok, Toraman ve Acar-Erdol (2017) tarafından geliştirilmiş olan Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde Mann Whitney U Testi ve Kruskal Wallis Testi kullanılmıştır. Araştırma sonuçları, öğretmen adaylarının kadını erkeğe bağımlı kılan ve erkeği üstün gören anlayışlarının orta düzeyde olduğunu, sınıf düzeyi arttıkça görüşlerinin olumsuzla yöneldiğini; toplumsal cinsiyetle ilişkili görüşlerinin okudukları bölüm, yaşadıkları bölge, ebeveynlerinin öğrenim düzeyi gibi değişkenlerden etkilendiğini göstermektedir. Kültürün yeni nesillere aktarılmasında kuşkusuz öğretmen en önemli figürlerden biridir. Öğretmen adaylarının, toplumsal cinsiyete ilişkin olumsuz görüşlere sahip olması, hatta görüşlerinin eğitim fakültesinde buldukları süreden olumsuz etkileniyor olması, gelecekte de toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin öğretmenlerce sunulan eğitim yoluyla pekişeceği ihtimaline işaret etmektedir. Bu kapsamda araştırma sonuçları diğer araştırma sonuçları ile birlikte tartışılmış ve bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet, Öğretmen adayı, Eğitim fakültesi, Üniversite öğrencileri

Sorumlu Yazar : Tuba Acar-Erdol, Dr. Öğr. Ü., Ordu Üniversitesi, Türkiye, tubaacarerdol@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-6954-4968

Fatmanur Özen, Dr. Öğr. Ü., Giresun Üniversitesi, Türkiye, fozen2010@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-3232-7484

Çetin Toraman, Dr. Öğr. Ü., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye, toramanacademic@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5319-0731

793

Atf için: Acar Erdol, T., Özen, F. ve Toraman, Ç. (2019). Türkiye'deki eğitim fakültesi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik görüşleri. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 793-844.

Giriş

Toplumsal cinsiyet, kadın ve erkeğin toplumsal ve kültürel yönden tanımlanmasını ve onlara atfedilen özellikleri, rolleri ve beklentileri yansıtan bir kavramdır. Cinsiyet ise kadınla erkek arasındaki biyolojik, genetik ve fizyolojik farklılıkları belirtmektedir. Böylece toplumsal cinsiyet kavramı biyolojik olanla toplumsal olanı ayırt etmek amacıyla kullanılmaya başlanmıştır. Çünkü yıllar boyunca kadınla erkek arasında belirtilen farklılıkların çoğunun cinsiyetten kaynaklanmadığı, toplumsal olarak kurgulandığı görülmüştür. Uğurlu, Türkoğlu, Kuzlak ve Gupta (2018) tarafından Türkiye’de kadınlara ve erkeklere yönelik kalıp yargılar konulu araştırmada, kadınlar, hassas, fedakâr, namuslu, çalışkan, utangaç, yardımsever, kibar, duygusal, pasif ve bağımlı olarak nitelendirilirken; erkekler, bencil, güçlü, cesur, enerjik, özgüvenli, bağımsız, baskın, otoriter, başarılı, zeki ve güvenilir olarak nitelendirilmiştir. Kadın ve erkek için belirtilen bu özellikler toplumda kadın ve erkeğin biyolojilerinden gelen doğal bir farklılık olarak görülmektedir. Ancak duygusal ve hassas erkekler olduğu gibi güçlü ve cesur kadınlar da vardır. Cinsiyet farklılıkları oldukça sınırlıdır. Kadınların çocuk doğurup, süt verebilirken erkeklerin verememesi, erkeklerin sakalları varken kadınların olmaması cinsiyet temelli biyolojik farklılıklara örnek verilebilir. Doğumla kazanılan cinsiyet farklılıkları dışında kadınla erkek arasında farklılık olarak nitelendirilen özellikler toplumsal cinsiyet farklılıklarıdır.

Hyde (2005) beceri ve psiko-sosyal faktörler içeren neredeyse bütün psikolojik özelliklerde, bireysel farklılıkların muazzam derecede toplumsal cinsiyet farklılıkları olarak değerlendirildiğini belirtmektedir. Bu bağlamda kadına atfedilen nitelikler toplumun pek çok alanında daha değersiz görülürken, erkeğe atfedilen nitelikler daha değerli kabul edilmektedir (Sakallı-Uğurlu, 2003). Toplumsal cinsiyet sosyalizasyon süreciyle kazanılmaktadır. Toplumsal cinsiyet sosyalizasyonu, toplumsal cinsiyet rollerinin ve toplumsal cinsiyete uygun davranışların öğrenildiği bir süreçtir. Kimmel (2004) bu sürecin doğumla başladığını ve çocuğun başlangıçta anne ve babasının daha sonra öğretmenlerinin ve diğer çocukların olduğu çevresinden; toplumsal cinsiyetle ilgili beklentilerinin yansımalarını gördüğünü ve bunları özümlediğini belirtmektedir (akt: Libby, 2007). Başlıca sosyalizasyon kaynakları aile, okul, medya ve arkadaş gruplarıdır. Özellikle aile ve okul, çocuklar için sosyalleşme sürecinde özel bir öneme sahiptir (Esen, 2013).

Ailede başlayan toplumsal cinsiyet sosyalizasyonu çocuğun okula başlamasıyla eğitim kurumlarında devam etmektedir. Okuldaki ve sınıftaki uygulamalar, öğretmenlerin ve diğer okul personelinin tutum ve davranışları, eğitim programı, örtük program ve eğitim materyalleri okulda toplumsal cinsiyet rollerinin öğrenilmesinde etkili olan kaynaklardır (MEB, 2016). Okullar toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlama noktasında değişim ajanı rolüne sahip olmakla birlikte (Arar, 2014) daha çok toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının ve cinsiyet ayrımcılığının yeniden üretildiği ve pekiştirildiği

yerler olarak işlev kazanmaktadırlar (Esen, 2013; Rutledge, 2005; Sayılan, 2012). Yapılan araştırmalarda okuldaki oyun ve spor alanlarında ve sınıfın mekânsal düzeninde cinsiyete göre farklılığa gidildiği, erkek ve kız öğrencilerin faaliyet alanlarının ayrıldığı, öğrencilerin okuldaki görev ve sorumluluklarının geleneksel cinsiyet rolleri doğrultusunda paylaştırıldığı, öğrencilerin cinsiyetler arası etkileşimlerinin sınırlandırıldığı, okuldaki demokratik süreçlere katılımın cinsiyete göre farklılaştığı, kullanılan öğretim materyallerin cinsiyet ayrımcılığı içerdiği görülmüştür (Acar-Erdol, 2018; Acar-Erdol ve Gözütok, 2017; Esen, 2013; MEB, 2016; Tang, 2008). Okuldaki bu ayrımlar kız ve erkek öğrencilerin farklı davranış, tutum ve söylem içerisinde olmalarında etkili olabilmektedir. Lise öğrencileriyle yapılan bir araştırmada, okul ortamında, sınıfı rahatsız etme, öğretmene karşı gelme, küfretme, bağırma, kötü alışkanlıklara sahip olma, koşturma, derse girmeme gibi davranışlar erkek öğrenciler için 'normal' kabul edilirken; iyi notlar alma, sorumluluk duygusuyla hareket etme, çalışkan olma, kurallara uyma, öğretmenleri tarafından beğenilme vb. davranışlar kız öğrenciler için 'normal' kabul edildiği bulgulanmıştır. Üstelik çalışkan olmak kız öğrencilerle ilişkilendirildiği için, bazı erkek öğrencilerin çalışkan görünmek istemedikleri ortaya çıkmıştır (Kuurme ve Kasemaa, 2015). Sandquist (1998) tarafından yapılan araştırmada da paralel sonuçlar görülmektedir: Erkekler daha yaramaz ve saldırgan iken, kızlar daha alçakgönüllü ve düşük özsaygıya sahiptirler. Erkekler sınıfta daha baskın ve faaliyetlerde lider konumunda yer alırken, kızlar daha çekingen davranmakta ve faaliyetlerde daha az rol almaktadırlar (akt: Bayne, 2009).

Okulda cinsiyet ayrımlarına neden olan bir diğer mekanizma öğretmenlerin davranış ve tutumlarıdır. Yapılan araştırmalarda öğretmenlerin, toplumsal cinsiyet konusunda öz farkındalığa sahip olmadıkları (Duffy, Warren ve Walsh, 2001; Torun, 2002; Tsouroufli, 2002); kullandıkları dil ve söylemlerin cinsiyetçilik içerdiği (Acar-Erdol ve Gözütok, 2017; Esen, 2013; MEB, 2016); öğrencilere toplumsal cinsiyet rolleri doğrultusunda görev ve sorumluluk verdikleri ve bu rolleri pekiştirdikleri (Cushman, 2012; Esen, 2013); toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına sahip oldukları ve öğrencilere cinsiyetlerine göre farklı davrandıkları (Acar-Erdol ve Gözütok, 2017; Esen, 2013; Hong, Lawrenz ve McCarty-Veach, 2005; Ling Chen ve Rao, 2011; Sayılan, 2012; Torun, 2002; Tsouroufli, 2000; UNESCO, 2000); kız öğrencileri denetlemede toplumsal cinsiyet rollerini ve kalıpyargılarını kullandıkları (Sayılan ve Özkazanç, 2012); öğrencilere yönelik başarı beklentilerinin cinsiyete göre farklılaştığı (Davis, Rimm ve Siegle, 2014; Tsouroufli, 2002; UNESCO, 2000) ve kız ve erkek öğrencilerin etkileşimlerini sınırlandırdıkları (Bağlı ve Esen, 2003) görülmüştür. Eğitim ortamlarında, öğretmenler tarafından, toplumsal cinsiyet kalıp yargıları doğrultusunda sınırlanan kız öğrenciler (Chapman, 2002; Culley 1988; Erbaş, 1995; Kabira ve Masinjila, 1997; McLaren, 2011; Sayılan, 2012) eğitim fırsatlarından yararlanmada erkek öğrenciler kadar şanslı olamamaktadırlar.

UNESCO (2015), toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında “öğretmenlerin” anahtar rolüne dikkat çekmiştir. UNESCO, dünyada özellikle gelişmekte olan ülkelerde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında, ülkelerin öğretim programlarında toplumsal cinsiyet eşitliğine yer verilmesini belirtmiş ve toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik programların öğretmen eğitimine entegre edilmesinin önemine vurgu yapmıştır. Nitekim Türkiye’de Yükseköğretim Kurulu (YÖK) 2015 yılında Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Üniversite Çalıştayı düzenlemiştir. İzleyen yıl YÖK Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Tutum Belgesini ilan ederek, akademiye toplumsal cinsiyet eşitliği ve adaleti ile ilgili tutumunu ortaya koyan bir metni üniversiteler ile paylaşmıştır. Tutum metninde toplumsal cinsiyet eşitliği dersinin üniversite öğretim programlarında zorunlu seçmeli ders şeklinde verilmesi bildirilmiştir (YÖK Akademiye Kadın Çalışmaları Birimi, 2016). Ancak 2019 yılına gelindiğinde, zorunlu seçmeli ders uygulamaları tartışmalı hale gelmiştir. Üniversitelerde toplumsal cinsiyet eşitliği kapsamında yaygınlaşan uygulamaların toplumsal değerlerle bağdaşmadığı gerekçesiyle tutum belgesinin ‘adalet temelli kadın çalışmaları’ doğrultusunda revize edilmesi kararı alınmıştır (SETA, 2019; Yılgör, 2019).

Mevcut öğretmenlerde görülen cinsiyetçi davranış ve tutumların geleceğin öğretmenlerinde görülmemesi için toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı öğretmenlerin yetişmesi gerekmektedir. Bu gereklilikten hareketle, eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin algılarının belirlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması önem taşımaktadır. Ayrıca toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı bir üniversite eğitimi için, üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik görüşlerinin belirlenmesi, öncelikli sorun alanlarının tespitinde, bu konuda yapılacak programlara temel oluşturmada ve bu alandaki ilerlemenin izlenmesine katkı sağlaması açısından önemlidir. Bu araştırmanın bir diğer önemli boyutu da, Türkiye’nin farklı bölgelerinde yer alan üniversitelerde öğrenim gören öğretmen adaylarını içeren geniş bir örnekleme sahip olmasıdır. Bu özelliği nedeniyle araştırma, bölgeler arası karşılaştırmaya olanak sağlamaktadır. Bireyin toplumsal cinsiyete yönelik algısı içinde yer aldığı okul ikliminin etkisine açıktır (Esen, 2013; Sayılan, 2012). Bu anlamda araştırma, üniversitelerin kültürel ikliminin toplumsal cinsiyet algısına yönelik etkisini karşılaştırmak açısından da önem taşımaktadır.

Bu çalışmada Türkiye’de eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşüncelerinin belirlenmesi ve çeşitli değişkenlere (cinsiyet; öğrenim gördükleri üniversite, bölüm, sınıf; babanın ve annenin eğitim düzeyi; evlerinde düzenli gazete okuma; tiyatroya gitme, sinema izleme; kitap okuma; aile içi kararlarda anne babanın birbirine danışması; aile büyüklerinin öğrencinin görüşünü alması; ailenin ikamet ettiği coğrafi bölge) göre farklılaşp farklılaşmadığının ortaya konulması amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma da nedensel karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır. Nedensel karşılaştırma araştırmaları gruplar arasındaki farklılıkların nedenlerini ve sonuçlarını koşullar ve katılımcılar üzerinde herhangi bir müdahale olmaksızın belirlemeyi amaçlayan araştırmalardır (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009).

Katılımcılar

Araştırmanın Türkiye'yi temsil etmesi planlandığından araştırmada İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırmasının (Resmi Gazete, 2002) birinci düzeyi kullanılmış, böylece Türkiye'yi temsil eden on iki bölgenin her birinden en az bir üniversite ve eğitim fakültesi araştırma kapsamına alınmıştır. On iki üniversitenin öğrenci sayıları eşit değildir. Temsil ediciliğin yükselmesi için oranlı örneklem yöntemi kullanılması planlanmıştır. Ancak araştırmaya katılımın gönüllülük ilkesine bağlı olması, ölçme aracının eksiksiz doldurulmasının beklenmesi nedeniyle her bir üniversiteden karşılaştırmaya uygun sayıda veri toplanmasına öncelik verilmiştir. Bu bağlamda oluşan çalışma grubu amaçlı örneklem kapsamında değerlendirilebilir (Şenol, 2012; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırma grubunda yer alanlar üniversiteler Tablo 1'de özetlenmiştir.

Tablo 1. Araştırma grubundaki katılımcıların dağılımı

		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	1032	72,8
	Erkek	385	27,2
	Toplam	1417	100
Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Üniversiteler	Nevşehir-Devlet Üniversitesi	129	9,1
	İstanbul-Devlet Üniversitesi	119	8,4
	Balıkesir-Devlet Üniversitesi	123	8,7
	Malatya-Devlet Üniversitesi	123	8,7
	Adıyaman-Devlet Üniversitesi	121	8,5
	Kütahya-Devlet Üniversitesi	108	7,6
	Düzce-Devlet Üniversitesi	121	8,5
	Hatay-Devlet Üniversitesi	118	8,3
	Erzincan-Devlet Üniversitesi	99	7
	Amasya-Devlet Üniversitesi	124	8,8
	Ankara-Devlet Üniversitesi	122	8,6
	Giresun-Devlet Üniversitesi	110	7,8
	Toplam	1417	100
Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Bölümler	Fen Bilimleri Öğretmenliği	165	11,6
	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	212	15
	Sınıf Öğretmenliği	272	19,2
	Türkçe Öğretmenliği	173	12,2
	İngilizce Öğretmenliği	96	6,8
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	121	8,5
	Beden Eğitimi ve Spor Yönetimi (BESYO)	15	1,1
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık (RPD)	202	14,3	

		Frekans (f)	Yüzde (%)
Öğrencilerin Öğrenim Gördüğü Sınıf	Okulöncesi Öğretmenliği	83	5,9
	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE)	25	1,8
	Özel Eğitim Öğretmenliği	53	3,7
	Toplam	1417	100
	1. Sınıf	388	27,4
	2. Sınıf	291	20,5
	3. Sınıf	368	26
	4. Sınıf	370	26,1
	Toplam	1417	100
	Öğrencilerin Ailelerinin İkamet Ettiği Coğrafi Bölge	Marmara	141
Ege		132	9,3
Akdeniz		231	16,3
İç Anadolu		231	16,3
Karadeniz		240	16,9
Doğu Anadolu		184	13
Güneydoğu Anadolu		258	18,2
Toplam	1417	100	

Kullanılan Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak amacıyla Gözütok, Toraman ve Acar-Erdol (2017) tarafından geliştirilmiş olan Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği (TCEÖ) kullanılmıştır. Ölçek lise öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliğiyle ilgili düşüncelerini belirleyebilmek amacıyla geliştirilmiş, Toraman ve Özen (2019) tarafından üniversite öğrencilerine kullanılabilirliği yeniden sınanmıştır. Üniversite öğrencileri üzerinde geçerliği güvenilirliği sınanan TCEÖ iki faktörde toplumsal cinsiyet eşitliği hakkında bilgi vermektedir. Birinci faktör erkeği üstün gören anlayış (EÜGA), ikinci faktör ise kadını erkeğe bağımlı kılan anlayışı (KEBKA) ölçmektedir. İlk faktörde sekiz, ikinci faktörde beş madde bulunmaktadır. TCEÖ beş dereceli likert türünde bir derecelendirmeye sahiptir ve tersten puanlanan maddesi bulunmamaktadır. Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları .88 ile .79, ölçeğin tamamı için .89 olarak hesaplanmıştır. TCEÖ doğrulayıcı faktör analizi uyum indeksleri sonuçları ise şöyle özetlenebilir: $\chi^2/sd=1.98$, $CFI=0.94$, $AGFI=0.92$, $RMSEA=0.067$, $SRMR=0.062$ 'dir (Toraman ve Özen, 2019). Bu değerler alanyazına göre kabul edilebilir değerler düzeyindedir (Jöreskog ve Sörbom, 1993; Kline, 2005; Özdamar, 2013; Sümer, 2000; Şimşek, 2007). Ayrıca öğrencilerin cinsiyet, öğrenim gördüğü üniversite, bölüm vb. bilgileri edinmek için demografik bilgilere yönelik bir form oluşturulmuş ve araştırmada kullanılmıştır.

Veri Analizi

Araştırmada karşılaştırma analizlerinde parametrik ya da parametrik olmayan analizlerinden hangisinden yararlanılacağı belirlenmesi için TCEÖ aracılığıyla elde edilen puanlara Kolmogorov-Smirnov Testi uygulanmıştır. Puanların normal dağılım göstermediği ($p<.05$) belirlenmiştir. Bu doğrultuda karşılaştırmalar yapılırken Mann Whitney U Testi ve Kruskal Wallis Testi kullanılmasına karar verilmiştir (Büyüköztürk, 2013; Özdamar, 2013).

Bulgular

TCEÖ iki alt boyutta bilgi vermektedir. Birinci boyut olan erkeği üstün gören anlayış boyutunda ölçekten alınabilecek en yüksek puan 40'tır ve yüksek puan almak erkeği kadından üstün görme düşüncesi göstergesidir. İkinci boyut olan kadını erkeğe bağımlı kılan anlayış boyutunda ise alınabilecek en yüksek puan 25'tir ve yüksek puan almak kadının erkeğe bağımlı olduğu düşüncesi göstergesidir. Eğitim fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşüncelerinde farklılık olup olmadığı Mann Whitney U testi kullanılarak analiz edilmiştir. Karşılaştırma sonuçları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Cinsiyete göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşünceler

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkeği Üstün Gören Anlayış	Kadın	1032	599,99	619192,50	86164,500	0,000
	Erkek	385	1001,20	385460,50		
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	Kadın	1032	614,84	634516,00	101488,000	0,000
	Erkek	385	961,39	370137,00		

Analiz sonuçlarına göre erkeği kadına üstün gören anlayış boyutunda erkekler kadınlardan anlamlı biçimde yüksek puan ($p<.05$) almışlardır. Yine, kadını erkeğe bağımlı kılan anlayış boyutunda da erkekler kadınlardan anlamlı biçimde yüksek puan ($p<.05$) almışlardır. Erkekler kendilerini kadınlardan üstün görmekte ve kadınları erkeğe bağımlı görmektedirler. Öğrenim görülen üniversiteye göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşüncelerde farklılık olup olmadığı Kruskal Wallis testi kullanılarak analiz edilmiştir. Karşılaştırma sonuçları Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri üniversiteye göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşünceler

Alt Boyutlar	Üniversite	n	Sıra Ortalaması	X ²	sd	p
Erkeği Üstün Gören Anlayış	Nevşehir-Devlet Üniversitesi	129	795,88	76,951	11	0,000
	İstanbul-Devlet Üniversitesi	119	744,71			
	Balıkesir-Devlet Üniversitesi	123	612,08			
	Malatya-Devlet Üniversitesi	123	802,73			
	Adıyaman-Devlet Üniversitesi	121	773,26			

Alt Boyutlar	Üniversite	n	Sıra Ortalaması	X ²	sd	p
Kadını Erkeğe Bağlı Kılan Anlayış	Kütahya-Devlet Üniversitesi	108	619,73	71,395	11	0,000
	Düzce-Devlet Üniversitesi	121	510,83			
	Hatay-Devlet Üniversitesi	118	622,54			
	Erzincan-Devlet Üniversitesi	99	683,25			
	Amasya-Devlet Üniversitesi	124	778,62			
	Ankara-Devlet Üniversitesi	122	716,33			
	Giresun-Devlet Üniversitesi	110	836,33			
	Nevşehir-Devlet Üniversitesi	129	807,06			
	İstanbul-Devlet Üniversitesi	119	735,74			
	Balıkesir-Devlet Üniversitesi	123	703,79			
	Malatya-Devlet Üniversitesi	123	795,68			
	Adıyaman-Devlet Üniversitesi	121	807,51			
	Kütahya-Devlet Üniversitesi	108	632,30			
	Düzce-Devlet Üniversitesi	121	481,72			
	Hatay-Devlet Üniversitesi	118	637,55			
	Erzincan-Devlet Üniversitesi	99	733,08			
	Amasya-Devlet Üniversitesi	124	784,34			
Ankara-Devlet Üniversitesi	122	666,14				
Giresun-Devlet Üniversitesi	110	708,51				

Analiz sonuçlarına göre farklı üniversite öğrencilerinin erkeği üstün gören anlayış boyutunda düşünceleri anlamlı biçimde ($p<.05$) farklıdır. Yapılan parametrik olmayan Dunn Testi sonucunda;

- Ankara'da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Düzce'de bulunandan,
- İstanbul'da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Düzce'de bulunandan,
- Adıyaman'da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Düzce'de bulunandan,
- Nevşehir'de bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Düzce'de bulunandan,
- Malatya'da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Düzce'de bulunandan,
- Giresun'da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Düzce'de bulunandan,
- Nevşehir'de bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Balıkesir'de bulunandan,
- Malatya'da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Balıkesir'de bulunandan,
- Giresun'da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Balıkesir'de bulunandan,
- Malatya'da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Kütahya'da bulunandan,
- Giresun'da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Kütahya'da bulunandan,
- Malatya'da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Hatay'da bulunandan,
- Giresun'da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Hatay'da bulunandan erkeği daha üstün görmektedir.

Üniversite öğrencilerinin kadını erkeğe bağlı kılan anlayış boyutunda düşünceleri anlamlı biçimde ($p<.05$) farklıdır. Yapılan parametrik olmayan Dunn Testi sonucunda;

- Ankara’da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Düzce’de bulundan,
- Balıkesir’de bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Düzce’de bulunandan,
- Giresun’da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Düzce’de bulunandan,
- Erzincan’da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Düzce’de bulunandan,
- İstanbul’da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Düzce’de bulunandan,
- Amasya’da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Düzce’de bulunandan,
- Malatya’da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Düzce’de bulunandan,
- Nevşehir’de bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Düzce’de bulunandan,
- Adıyaman’da bulunan devlet üniversitesi öğrencileri Düzce’de bulunandan daha fazla kadını erkeğe bağımlı kılan anlayışa sahiptir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşüncelerinde farklılık olup olmadığı Kruskal Wallis U testi kullanılarak analiz edilmiştir. Karşılaştırma sonuçları Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüme göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşünceleri

Alt Boyutlar	Bölüm	n	Sıra Ortalaması	X ²	sd	p
Erkeği Üstün Gören Anlayış	Fen Bilimleri Öğrt.	165	761,91	80,165	10	0,000
	İlköğretim Matematik Öğrt.	212	677,96			
	Sınıf Öğrt.	272	690,78			
	Türkçe Öğrt.	173	802,11			
	İngilizce Öğrt.	96	433,23			
	Sosyal Bilgiler Öğrt.	121	817,74			
	BESYO	15	1003,77			
	RPD	202	658,90			
	Okulöncesi Öğrt.	83	713,46			
	BÖTE	25	707,12			
	Özel Eğitim	53	810,66			
	Fen Bilimleri Öğrt.	165	737,05			
	İlköğretim Matematik Öğrt.	212	756,52			
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	Sınıf Öğrt.	272	683,97	92,358	10	0,000
	Türkçe Öğrt.	173	764,23			
	İngilizce Öğrt.	96	391,85			
	Sosyal Bilgiler Öğrt.	121	851,83			
	BESYO	15	915,07			
	RPD	202	638,83			
	Okulöncesi Öğrt.	83	765,36			
	BOTE	25	753,60			
	Özel Eğitim	53	727,98			

Analiz sonuçlarına göre farklı bölüm öğrencilerinin erkeği üstün gören anlayış boyutunda düşünceleri anlamlı biçimde ($p<.05$) farklıdır. Yapılan parametrik olmayan Dunn Testi sonucunda;

- Rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümü İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- İlköğretim matematik öğretmenliği bölümü İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- Sınıf öğretmenliği bölümü İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- Okulöncesi öğretmenliği bölümü İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- Fen bilimleri öğretmenliği İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- Türkçe öğretmenliği İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- Özel eğitim bölümü İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- Sosyal bilgiler öğretmenliği İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- BESYO İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- Türkçe öğretmenliği bölümü rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümünden,
- Sosyal bilgiler öğretmenliği bölümü rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümünden erkeği daha üstün görmektedir.

Farklı bölüm öğrencilerinin kadını erkeğe bağlı kılan anlayış boyutunda düşünceleri anlamlı biçimde ($p<.05$) farklıdır. Yapılan parametrik olmayan Dunn Testi sonucunda;

- Rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümü İngilizce bölümünden,
- Sınıf öğretmenliği İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- Özel eğitim bölümü İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- Fen bilimleri öğretmenliği bölümü İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- BÖTE bölümü İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- İlköğretim matematik öğretmenliği bölümü İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- Türkçe öğretmenliği bölümü İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- Okulöncesi öğretmenliği bölümü İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- Sosyal bilgiler öğretmenliği bölümü İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- BESYO bölümü İngilizce öğretmenliği bölümünden,
- Sosyal bilgiler öğretmenliği bölümü rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümünden,
- Sosyal bilgiler öğretmenliği bölümü sınıf öğretmenliği bölümünden daha fazla kadını erkeğe bağımlı kılan anlayışa sahiptir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşüncelerinde farklılık olup olmadığı Kruskal Wallis U testi kullanılarak analiz edilmiştir. Karşılaştırma sonuçları tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşünceleri

Alt Boyutlar	Sınıf	n	Sıra Ortalaması	X ²	Sd	p
Erkeği Üstün Gören Anlayış	1. Sınıf	388	653,20	24,403	3	0,000
	2. Sınıf	291	660,45			
	3. Sınıf	368	733,15			
	4. Sınıf	370	781,68			
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	1. Sınıf	388	675,20	9,709	3	0,021
	2. Sınıf	291	672,47			
	3. Sınıf	368	746,79			
	4. Sınıf	370	735,59			

Analiz sonuçlarına göre farklı sınıflarda öğrenim gören öğrencilerinin erkeği üstün gören anlayış boyutunda düşünceleri anlamlı biçimde ($p<.05$) farklıdır. Yapılan parametrik olmayan Dunn Testi sonucunda;

- 3. sınıf öğrencileri 1. sınıf öğrencilerinden,
- 4. sınıf öğrencileri 1. sınıf öğrencilerinden,
- 4. sınıf öğrencileri 2. sınıf öğrencilerinden erkeği daha üstün görmektedir.

Farklı bölüm öğrencilerinin kadını erkeğe bağlı kılan anlayış boyutunda düşünceleri anlamlı biçimde ($p<.05$) farklıdır. Yapılan parametrik olmayan Dunn Testi sonucunda;

- 3. sınıf öğrencileri 1. sınıf öğrencilerinden,
- 4. sınıf öğrencileri 1. sınıf öğrencilerinden,
- 3. sınıf öğrencileri 2. sınıf öğrencilerinden,
- 4. sınıf öğrencileri 2. sınıf öğrencilerinden daha fazla kadını erkeğe bağımlı kılan anlayışa sahiptir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin babalarının eğitim düzeyine göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşüncelerinde farklılık olup olmadığı Kruskal Wallis U testi kullanılarak analiz edilmiştir. Karşılaştırma sonuçları tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Eğitim fakültesi öğrencilerinin babalarının eğitim düzeyine göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşünceler

Alt Boyutlar	Baba Eğitim Düzeyi	n	Sıra Ortalaması	X ²	sd	p
Erkeği Üstün Gören Anlayış	İlkokul	541	728,62	5,327	3	0,149
	Ortaokul	269	730,56			
	Lise	342	693,80			
	Üniversite ve üstü	265	666,68			
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan	İlkokul	541	737,70	14,635	3	0,002

Alt Boyutlar	Baba Eğitim Düzeyi	n	Sıra Ortalaması	X ²	sd	p
Anlayış	Ortaokul	269	749,77			
	Lise	342	687,67			
	Üniversite ve üstü	265	636,55			

Analiz sonuçlarına göre babaları farklı eğitim düzeyine sahip öğrencilerinin erkeği üstün gören anlayış boyutunda düşünceleri birbirinden farksızdır ($p>.05$). Babaları farklı eğitim düzeyine sahip öğrencilerinin kadını erkeğe bağlı kılan anlayış boyutunda düşünceleri anlamlı biçimde ($p<.05$) farklıdır. Yapılan parametrik olmayan Dunn Testi sonucunda;

- Babası ilkokul mezunu olan öğrenciler, babası üniversite ve üstü mezunu olan öğrencilerden,
- Babası ortaokul mezunu olan öğrenciler babası üniversite ve üstü mezunu olan öğrencilerden daha fazla kadını erkeğe bağımlı kılan anlayışa sahiptir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin annelerinin eğitim düzeyine göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşüncelerinde farklılık olup olmadığı Kruskal Wallis U testi kullanılarak analiz edilmiştir. Karşılaştırma sonuçları tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Eğitim fakültesi öğrencilerinin annelerinin eğitim düzeyine göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşünceleri

Alt Boyutlar	Anne Eğitim Düzeyi	n	Sıra Ortalaması	X ²	sd	p
Erkeği Üstün Gören Anlayış	İlkokul	890	739,59	15,223	3	0,002
	Ortaokul	210	674,91			
	Lise	234	660,21			
	Üniversite ve üstü	83	604,82			
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	İlkokul	890	733,05	13,522	3	0,004
	Ortaokul	210	699,61			
	Lise	234	672,07			
	Üniversite ve üstü	83	579,04			

Analiz sonuçlarına göre anneleri farklı eğitim düzeyine sahip öğrencilerinin erkeği üstün gören anlayış boyutunda düşünceleri anlamlı biçimde ($p<.05$) farklıdır. Yapılan parametrik olmayan Dunn Testi sonucunda;

- Annesi ilkokul mezunu olan öğrenciler annesi lise mezunu olan öğrencilerden,
- Annesi ilkokul mezunu olan öğrenciler annesi üniversite ve üstü mezunu olan öğrencilerden daha fazla erkeği üstün gören anlayışa sahiptir.

Anneleri farklı eğitim düzeyine sahip öğrencilerinin kadını erkeğe bağlı kılan anlayış boyutunda düşünceleri anlamlı biçimde ($p<.05$) farklıdır. Yapılan parametrik olmayan Dunn Testi sonucunda;

- Annesi ilkokul mezunu olan öğrenciler annesi üniversite ve üstü mezunu olan öğrencilerden,
- Annesi ortaokul mezunu olan öğrenciler annesi üniversite ve üstü mezunu olan öğrencilerden daha fazla kadını erkeğe bağımlı kılan anlayışa sahiptir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin evlerinde düzenli olarak gazete okunma durumuna göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşüncelerinde farklılık olup olmadığı Mann Whitney U testi kullanılarak analiz edilmiştir. Karşılaştırma sonuçları tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Evde düzenli olarak gazete okuma durumuna göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşünceler

Alt Boyutlar	Evde Düzenli Gazete Okunma Durumu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkeği Üstün Gören Anlayış	Evet	319	659,99	210536,00	159496,000	0,015
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	Hayır	1098	723,24	794117,00		
Erkeği Üstün Gören Anlayış	Evet	319	630,12	201009,50	149969,500	0,000
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	Hayır	1098	731,92	803643,50		

Analiz sonuçlarına göre erkeği kadına üstün gören anlayış boyutunda evde düzenli biçimde gazete okumayan ailelerin öğrencileri düzenli gazete okuyan ailelerin öğrencilerinden anlamlı biçimde yüksek puan ($p<.05$) almışlardır. Kadını erkeğe bağımlı kılan anlayış boyutunda evde düzenli biçimde gazete okumayan ailelerin öğrencileri düzenli gazete okuyan ailelerin öğrencilerinden anlamlı biçimde yüksek puan ($p<.05$) almışlardır. Ailenin ayda en az bir defa tiyatro izleme durumlarına göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşüncelerde farklılık olup olmadığı Mann Whitney U testi kullanılarak analiz edilmiştir. Karşılaştırma sonuçları tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9. Ayda en az bir defa tiyatro izleme durumuna göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşünceler

Alt Boyutlar	Tiyatro İzleme Durumu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkeği Üstün Gören Anlayış	Evet	68	674,13	45840,50	43494,500	0,470
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	Hayır	1349	710,76	958812,50		
Erkeği Üstün Gören Anlayış	Evet	68	628,71	42752,00	40406,000	0,096
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	Hayır	1349	713,05	961901,00		

Analiz sonuçlarına göre erkeği kadına üstün gören anlayış boyutunda ayda en az bir defa tiyatro izlemeye gitme durumu anlamlı farklılık yaratmamaktadır ($p>.05$). Kadını erkeğe bağımlı kılan anlayış boyutunda ayda en az bir defa tiyatro izlemeye gitme durumu anlamlı farklılık yaratmamaktadır ($p>.05$). Ailenin ayda en az bir defa sinema izleme durumlarına göre toplumsal

cinsiyet eşitliğine yönelik düşüncelerde farklılık olup olmadığı Mann Whitney U testi kullanılarak analiz edilmiştir. Karşılaştırma sonuçları tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Ayda en az bir defa sinema izleme durumuna göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşünceler

Alt Boyutlar	Sinema İzleme Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkeği Üstün Gören Anlayış	Evet	344	638,55	219662,50	160322,500	0,000
	Hayır	1073	731,58	784990,50		
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	Evet	344	637,21	219199,50	159859,500	0,000
	Hayır	1073	732,02	785453,50		

Analiz sonuçlarına göre erkeği kadına üstün gören anlayış boyutunda ailesi ayda en az bir defa sinemaya giden öğrencilerin gitmeyen öğrencilerden anlamlı biçimde düşük puan ($p<.05$) almışlardır. Kadını erkeğe bağımlı kılan anlayış boyutunda ailesi ayda en az bir defa sinemaya giden öğrencilerin gitmeyen öğrencilerden anlamlı biçimde düşük puan ($p<.05$) almışlardır. Öğrencilerin kitap okuma durumlarına göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşüncelerinde farklılık olup olmadığı Kruskal Wallis U testi kullanılarak analiz edilmiştir. Karşılaştırma sonuçları tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11. Eğitim fakültesi öğrencilerinin kitap okuma durumlarına göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşünceler

Alt Boyutlar	Kitap Okuma Durumu	n	Sıra Ortalaması	X ²	sd	p
Erkeği Üstün Gören Anlayış	Son bir ay içinde	1075	678,69	39,412	3	0,000
	Son bir sene içinde	242	751,50			
	Hatırlamıyor	59	897,97			
	Okumuyor	41	980,89			
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	Son bir ay içinde	1075	679,92	32,029	3	0,000
	Son bir sene içinde	242	757,88			
	Hatırlamıyor	59	880,13			
	Okumuyor	41	936,62			

Analiz sonuçlarına göre farklı sıklıkta kitap okuyan öğrencilerinin erkeği üstün gören anlayış boyutunda düşünceleri anlamlı biçimde ($p<.05$) farklıdır. Yapılan parametrik olmayan Dunn Testi sonucunda;

- En son ne zaman kitap okuduğunu hatırlamayanlar son bir ay içinde kitap okuyarlardan,
- Hiç kitap okumayanlar son bir ay içinde kitap okuyarlardan,
- Hiç kitap okumayanlar son bir sene içinde kitap okuyarlardan daha fazla erkeği üstün gören anlayışa sahiptir.

Farklı sıklıkta kitap okuyan öğrencilerinin kadını erkeğe bağlı kılan anlayış boyutunda düşünceleri anlamlı biçimde ($p<.05$) farklıdır. Yapılan parametrik olmayan Dunn Testi sonucunda;

- En son ne zaman kitap okuduğunu hatırlamayanlar son bir ay içinde kitap okuyanlardan,
- Hiç kitap okumayanlar son bir ay içinde okuyanlardan daha fazla kadını erkeğe bağımlı kılan anlayışa sahiptir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin ailelerinde anne babanın birbirine danışma durumuna göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşüncelerinde farklılık olup olmadığı Mann Whitney U testi kullanılarak analiz edilmiştir. Karşılaştırma sonuçları tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12. Anne babanın birbirine danışma durumuna göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşünceler

Alt Boyutlar	Anne Babanın Birbirine Danışma Durumu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkeği Üstün Gören Anlayış	Evet	1331	704,04	937075,00	50629,000	0,072
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	Hayır	86	785,79	67578,00		
Erkeği Üstün Gören Anlayış	Evet	1331	706,77	940713,00	54267,000	0,419
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	Hayır	86	743,49	63940,00		

Analiz sonuçlarına göre erkeği kadına üstün gören anlayış boyutunda, ailesinde kararlar alınırken anne babanın birbirine danışma durumu anlamlı farklılık yaratmamaktadır ($p>.05$). Kadını erkeğe bağımlı kılan anlayış boyutunda ailesinde kararlar alınırken anne babanın birbirine danışma durumu anlamlı farklılık yaratmamaktadır ($p>.05$). Öğrencilerin ailesinde bir karar alınırken öğrencinin de görüşünün alınma durumlarına göre, toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşüncelerinde farklılık olup olmadığı Mann Whitney U testi kullanılarak analiz edilmiştir. Karşılaştırma sonuçları tablo 13’te gösterilmiştir.

Tablo 13. Ailede bir karar alınırken öğrencinin de görüşünün alınma durumuna göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşünceler

Alt Boyutlar	Öğrencinin Görüşünün Alınma Durumu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Erkeği Üstün Gören Anlayış	Evet	1221	693,18	846376,50	100345,500	0,000
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	Hayır	196	807,53	158276,50		
Erkeği Üstün Gören Anlayış	Evet	1221	691,37	844157,50	98126,500	0,000
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	Hayır	196	818,85	160495,50		

Analiz sonuçlarına göre erkeği kadına üstün gören anlayış boyutunda ailesinde bir karar alınırken görüşü alınmayan öğrenciler, görüşü alınan öğrencilerden anlamlı biçimde yüksek puan ($p<.05$) almışlardır. Kadını erkeğe bağımlı kılan anlayış boyutunda ailesinde bir karar alınırken görüşü alınmayan öğrenciler, görüşü alınan öğrencilerden anlamlı biçimde yüksek puan ($p<.05$) almışlardır.

Öğrencilerin ailelerinin ikamet ettiği coğrafi bölgeye göre, toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşüncelerinde farklılık olup olmadığı Kruskal Wallis U testi kullanılarak analiz edilmiştir. Karşılaştırma sonuçları tablo 14’te gösterilmiştir.

Tablo 14. Eğitim fakültesi öğrencilerinin ailelerinin ikamet ettiği coğrafi bölgeye göre toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik düşünceler

Alt Boyutlar	Coğrafi Bölge	n	Sıra Ortalaması	X ²	sd	p
Erkeği Üstün Gören Anlayış	Marmara	141	673,34	28,272	6	0,000
	Ege	132	582,48			
	Akdeniz	231	680,38			
	İç Anadolu	231	768,51			
	Karadeniz	240	678,61			
	Doğu Anadolu	184	740,50			
	Güneydoğu Anadolu	258	771,37			
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	Marmara	141	638,58	32,237	6	0,000
	Ege	132	610,11			
	Akdeniz	231	677,60			
	İç Anadolu	231	740,68			
	Karadeniz	240	666,34			
	Doğu Anadolu	184	784,58			
	Güneydoğu Anadolu	258	783,61			

Analiz sonuçlarına göre ailesi farklı coğrafi bölgede ikamet eden öğrencilerin erkeği üstün gören anlayış boyutunda düşünceleri anlamlı biçimde ($p<.05$) farklıdır. Yapılan parametrik olmayan Dunn Testi sonucunda;

- Ailesi İç Anadolu bölgesinde ikamet eden öğrenciler ailesi Ege bölgesinde ikamet edenlerden,
- Ailesi Doğu Anadolu bölgesinde ikamet eden öğrenciler ailesi Ege bölgesinde ikamet edenlerden,
- Ailesi Güneydoğu Anadolu bölgesinde ikamet eden öğrenciler ailesi Ege bölgesinde ikamet edenlerden erkeği daha üstün görmektedir.

Ailesi farklı coğrafi bölgede ikamet eden öğrencilerin kadını erkeğe bağlı kılan anlayış boyutunda düşünceleri anlamlı biçimde ($p<.05$) farklıdır. Yapılan parametrik olmayan Dunn Testi sonucunda;

- Ailesi Doğu Anadolu bölgesinde ikamet eden öğrenciler ailesi Ege bölgesinde ikamet edenlerden,

- Ailesi Güneydoğu Anadolu bölgesinde ikamet eden öğrenciler ailesi Ege bölgesinde ikamet edenlerden,
- Ailesi Doğu Anadolu bölgesinde ikamet eden öğrenciler ailesi Marmara bölgesinde ikamet edenlerden,
- Ailesi Güneydoğu Anadolu bölgesinde ikamet eden öğrenciler ailesi Marmara bölgesinde ikamet edenlerden,
- Ailesi Güneydoğu Anadolu bölgesinde ikamet eden öğrenciler ailesi Karadeniz bölgesinde ikamet edenlerden daha fazla kadını erkeğe bağımlı kılan anlayışa sahiptir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Türkiye’de eğitim fakültelerinde öğrenimlerini sürdüren geleceğin öğretmenlerinin toplumsal cinsiyete ilişkin görüşlerini belirlemek için yapılan bu araştırma sonuçları, kadını erkeğe bağımlı gören ve erkeği üstün gören anlayışlara ait bazı özel bulgular sunmaktadır. Bu araştırma kapsamında kullanılan ölçek alt boyutları bağlamında incelendiğinde: Kadını erkeğe bağımlı kılan anlayışı ölçen maddelerde aile içi ilişkiler ve kadının korunması gerektiği; erkeği üstün gören anlayış boyutuna ait maddelerde ise iş yaşamı, politik ve sosyal alanlarda erkeğin beceri ve yeteneklerinin üstünlüğünü vurgulayan maddelere yer verildiği görülmüştür. Ölçekten elde edilen bulgular ölçtüğü bağlam ile birlikte değerlendirildiğinde sonuçlar, öğretmen adaylarından erkek olanların kadın öğretmen adaylarına göre, kadını aile ilişkilerinde ve kadının korunmasında erkeğe bağımlı gördüklerini; iş yaşamı, politik ve sosyal alanlarda erkeğin beceri ve yeteneklerini kadına göre daha üstün bulduklarını göstermektedir. Glick ve diğerlerine (1999) göre, toplumsal cinsiyetçilik “düşmanca cinsiyetçilik (hostile sexism)” ve “korumacı cinsiyetçilik (benevolent sexism)”ten oluşmaktadır. Düşmanca cinsiyetçilikte, kadın erkeğe göre zayıf, ona bağımlı ve düşük seviyede algılanmaktadır. Bu bakış açısı, önyargı, yanlış ve esnek olmayan genellemeler içermektedir. Korumacı cinsiyetçilikte ise kadın, korunması, sevilmesi ve yüceltilmesi gereken muhtaç bir varlık olarak, sempatik gösterilmektedir. Böylece korumacı cinsiyetçilik, algılayanda olumlu duygular yaratmaktadır. Bununla birlikte korumacı cinsiyetçilik, kalıp yargıları ve erkek egemenliğini desteklemekte, böylece kadına zarar veren yaklaşım sergilemektedir (akt: Sakallı-Uğurlu, 2002). Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre erkeği kadından üstün görmek, düşmanca cinsiyetçilik; kadını erkeğe bağımlı görmek ise, korumacı cinsiyetçilik ile ilişkilendirilebilir. Alptekin’in (2014) üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada da erkeklerin en fazla düşmanca cinsiyetçilik boyutuna katılırken, kadın üniversite öğrencilerinin korumacı cinsiyetçilik boyutuna katıldıkları görülmüştür. Bu çalışmanın araştırma grubunun yaklaşık dörtte üçünün kadınlardan oluşması kadını erkeğe bağımlı kılan anlayışın daha yüksek çıkmasını açıklamaktadır. Üniversite öğrencilerinin, özellikle kadın öğrencilerin kadını erkeğe

bağımlı kılan anlayıştan kurtulmaları için kendi potansiyellerinin ve yeterliliklerinin farkına varmalarına yönelik öz-farkındalık eğitimlerinin yapılması önerilebilir. Eğitim fakültesindeki öğrencilerin toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlık kazanmalarına yönelik toplumsal cinsiyetle ilgili içeriklere programlarda yer verilmesi ve eşitliğe duyarlı eğitim materyallerinin kullanılması da bir diğer öneri olarak sunulabilir.

Araştırmanın bir diğer sonucuna göre, erkek öğrenciler, kadın öğrencilere göre hem erkeği daha üstün görmekte hem de kadını erkeğe bağımlı görmektedir. Bu sonuç erkek öğrencilerin toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına daha fazla sahip olduklarını göstermektedir. Wharton'a (2005) göre, toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına uymada erkekler kızlardan daha fazla baskı görmektedir. Karşı cinsiyet sınırları kız çocuklar için daha genişken, erkek çocuklar için daha dardır. Bu durum erkekleri toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına daha bağlı yapmakta ve erkekler için erkeklik sürekli ispat edilmesi ve korunması gereken bir olgu olmaktadır (Wharton, 2005).

Düzce, Balıkesir, Kütahya ve Hatay'daki üniversite öğrencileri diğer üniversitelerdeki öğrencilerden anlamlı şekilde daha az erkeği üstün gören anlayışa sahiptir. Bu üniversiteler coğrafi bölge olarak Ege, Marmara ve Akdeniz Bölgelerinde yer almaktadırlar. Erkeği üstün görme ve kadını erkeğe bağımlı görme anlayışı, ailesinin memleketi Ege Bölgesi olan öğrencilerde daha düşükken, ailesinin memleketi Doğu Anadolu ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi olan öğrencilerde daha yüksektir. Bu sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde, bireylerin ve ailelerinin sosyalizasyon sürecini geçirdikleri fiziksel çevrenin toplumsal cinsiyete yönelik algılarında etkili olduğu söylenebilir. Milli Eğitim Bakanlığının (MEB) lise öğrencileriyle yaptığı çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Türkiye'de toplumsal cinsiyete ilişkin eşitlikçi görüşler bağlamında bölgesel farklılıklar olduğu, eşitlikçi görüşlerin en çok Ege Bölgesinin ili olan İzmir'deki öğrenciler, en az Güneydoğu Anadolu ili olan Şanlıurfa'daki öğrenciler tarafından desteklendiği bulgulanmıştır (MEB, 2016).

İngilizce öğretmenliği ile rehberlik ve psikolojik danışmanlık (RPD) bölümlerindeki öğrenciler diğer bölümlerdeki öğrencilere göre toplumsal cinsiyet konusunda daha eşitlikçi görüşlere sahiptirler. RPD bölümü konu alanı bilgisinde, 'bireysel farklılıklara saygı', 'ihmal ve istismardan korunma', 'şiddeti önleme' ve 'toplumsal cinsiyet eşitliği' gibi, toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik doğrudan ya da dolaylı olarak bilgi ve farkındalık kazandırabilecek içerikler yer almaktadır. Ayrıca, RPD mezunlarının bu konulara yönelik öğrencilerine rehberlik yapması beklenmektedir (YÖK, 2018). Bu unsurlar, bu bölümdeki katılımcılarda daha eşitlikçi görüşlerin oluşmasına kaynaklık etmiş olabilir. Yazıcı ve Budak'ın (2017) araştırmasında da RPD bölümünde öğrenim gören öğrencilerin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik tutumlarının diğer bölümlerdeki öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmüştür. Benzer bulgu Toraman ve Özen'in (2019) araştırmasında da söz konusudur. İlgili araştırmada, toplumsal cinsiyet öğretim programının üniversite öğrencileri üzerinde olumsuz etki

yarattığı görülmüş olmakla birlikte, eğitim fakültesinde toplumsal cinsiyetle ilgili en eşitlikçi görüşlere RPD ve Türkçe öğretmenliği programlarındaki öğrencilerin sahip olduğu ortaya çıkmıştır. İngilizce öğretmenliği programındaki öğrencilerin daha eşitlikçi görüşe sahip olmalarının nedeni bu bölümündeki öğrencilerin yabancı dil bilmeleri nedeniyle diğer kültürlerle ya da toplumlarla etkileşime girme olasılıklarının yüksek olması sonucunda, farklı olana -kendisi gibi olmayana- yönelik eşitlikçi bakış açısı geliştirmeleri olabilir. Aynı zamanda ilgili bölümdeki öğrencilerin hem üniversite dönemlerinde hem de üniversiteye hazırlık döneminde kullandıkları materyallerin farklı kültürlerden örnekler içermesi olasılığı çok yüksektir. Sıralanan bu nedenler İngilizce öğretmenliği öğrencilerinin toplumsal cinsiyete ilişkin daha eşitlikçi görüşe sahip olmalarında etkili olmuş olabilir.

Araştırmanın en dikkate değer sonuçlarından biri, öğrenim görülen sınıf seviyesi yükseldikçe erkeği üstün gören anlayış ile kadını erkeğe bağımlı kılan anlayışın yükselmesidir. Bu sonuç üniversitede edinilen bilgiler ve yaşanan deneyimlerin, toplumsal cinsiyet eşitliği algısını olumsuz etkilediğini göstermektedir. Biddle, Bank ve Slavings (1990) tarafından yapılan araştırmada, akademik alanın ve kampüste yaşanan deneyimin üniversite öğrencilerinin benimsedikleri değerleri etkilediği ve farklılıklara yol açtığı saptanmıştır. Bireylerde eşitlikçi yaklaşım, ayrımcılık konusunda farkındalık ve sosyal aktivizm geliştirmesi beklenen üniversite eğitimi (Stake ve Hoffman, 2001) bu araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarında olumsuz yönde bir etki yaratmış, öğrencilerdeki var olan eşitlikçi görüşü sarsmıştır. Kahraman ve diğerlerinin (2014) yapmış oldukları araştırma sonucu, akademisyenlerin cinsiyet rolleri ile ilgili kalıp yargılara sahip olduklarını; üniversitede toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaktan ziyade, eşitsizliği pekiştirdikleri görülmüştür. Kahraman ve diğerlerinin (2014) araştırma sonuçları ile bu araştırmanın bulguları birlikte değerlendirildiğinde, üniversitedeki akademisyenlerin, öğrencilerin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik görüşlerini, öğrenim sürelerine paralel olarak olumsuz etkiledikleri sonucuna varılabilir. Hannaford (1995) "her öğrenenin öğrenme deneyimine bizzat katıldığını, karşılaştığı durumlara ise öğrendiği şekilde tepki verdiğini" söyler (s: 325). Bu, eğitim fakültelerinin geleceğin öğretmeni olacak adaylara nasıl bir kampüs yaşantısı ve öğrenme alanı sağladığının yakından incelenmesini gerektirir. Üniversite eğitiminin, öğrencileri eşitlikçi bakış açısından uzaklaştırmayıp, toplumsal cinsiyet eşitliğine farkındalık geliştirmesi için, belirli aralıklarla bu konuda öğrencilerin dahil olduğu sempozyum, panel ve sosyal sorumluluk projelerinin yapılması ve bu yolla öğrencilerin olumlu deneyim kazanmalarının desteklenmesi önerilebilir.

Araştırmanın sonuçlarından bir diğeri, ebeveynlerin eğitim seviyesi yükseldikçe (özellikle annenin eğitim seviyesi yüksek ise) öğretmen adaylarında erkeği üstün görme ve kadını erkeğe bağımlı kılmaya ilişkin düşüncelerinin azalmasıdır. Aile, kadın ve erkek rollerinin ilk öğrenildiği ve benimsetildiği yerdir. Ailede yaşanan deneyimler çocukların algılarının şekillenmesinde önemli rol

oynamaktadır (Bhasin, 2003). Vatandaş'ın (2007) araştırma bulgularına göre, eğitim seviyesi yükseldikçe toplumsal cinsiyete ilişkin olumsuz yargılar azalmaktadır. Eğitim seviyesi yüksek ebeveynlerin toplumsal cinsiyet eşitliğine daha duyarlı oldukları, aile içinde daha eşitlikçi roller üstlendikleri düşünüldüğünde bu durum, çocuklarının da daha eşitlikçi görüşlere sahip olmalarına kaynaklık etmiş olabilir. Bu sonucu destekler şekilde, anne-baba ya da yalnızca annenin eğitim düzeyinin artmasıyla çocuklarının toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik görüşlerinin olumlu etkilendiğini gösteren araştırma sonuçları olduğu gibi (örneğin Jan ve Janssens, 1998; MEB, 2016); etkilemediğini gösteren araştırma bulguları da söz konusudur (örneğin Ünlü, 2012). Yine bu araştırmanın bulgularına göre, demokratik aile ortamında yetişmiş olma da (bu araştırma bulgularına göre, ailede alınan kararlarda öğretmen adayının fikrinin alınıyor olması erkeği üstün gören ve kadını erkeğe bağımlı gören anlayışları azaltmaktadır) toplumsal cinsiyete ilişkin olumsuz görüşleri azaltmaktadır. Anne-babanın eğitim düzeyi bireyin toplumsal cinsiyete yönelik algısı üzerinde etkili olduğundan dolayı, özellikle okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin ailelerine yönelik toplumsal cinsiyet konulu eğitimlerin düzenlenmesi önerilebilir.

Evde düzenli gazete okunması, ailede sinemaya düzenli gidilmesi, kitap okuma sıklığının artması erkeği üstün görme ve kadını erkeğe bağımlı kılma düşüncelerini azaltmaktadır. MEB (2016) tarafından yapılan çalışmada, evlerinde daha çok kitap bulunan öğrencilerin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik daha olumlu tutumlara sahip oldukları görülmüştür. Hâlbuki 2012 yılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın Erkek Eşitliği Komisyonu tarafından hazırlanan, Kırık ve Korkmaz (2014) tarafından derlenerek yayın haline getirilen raporda Türkiye'de medyanın kadın sunumunun sorunlu, başka bir deyişle cinsiyetçi olduğunun altı çizilmektedir. Türkiye'de okunan kitaplarda toplumsal cinsiyetin nasıl ele alındığını gösteren bir araştırma metnine ulaşamamış olursa da, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ders kitapları üzerinden yeniden üretildiğini ortaya koyan kimi araştırma bulguları söz konusudur (örneğin, Asan, 2010; Bağlı ve Esen, 2003, Kalaycı ve Hayırsever, 2014; Tanrıöver, 2003; Ünlü-Çetin, 2016). Kitap okuma sıklığı kadar okunan kitapların toplumsal cinsiyetle ilgili içerikleri de bu konudaki eşitlikçi görüşleri etkileme olasılığına sahiptir. Bu nedenle okullarda yapılan kitap okuma saatlerinde toplumsal cinsiyete duyarlı içeriklere sahip kitapların öğrencilere tavsiye edilmesi önerilebilir. Üniversite kütüphanelerinde de bu kitaplara bir bölüm ayrılması ve bu bölümün öğrencilere tanıtılması önerilebilir.

Öğretmen adaylarının toplumsal cinsiyete ilişkin görüşlerini temsil etmesi niyetiyle yapılan bu araştırmanın sonuçları, toplumsal cinsiyet eşitliği ile ilgili öğretmen adaylarının görece olumsuz görüşlere sahip olduklarını ve eğitim fakültesinde geçirdikleri süre boyunca bu görüşlerinin olumsuz etkilendiğini göstermektedir. Bu eğitim fakültelerinde hâkim olan iklimin, sunulan öğretim programlarının, kullanılan ders kitaplarının ve görev yapan akademisyenlerin toplumsal cinsiyete

ilişkin durumunun araştırılmasını ve geliştirici uygulama ve tedbirlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının toplumsal cinsiyete ilişkin görüşlerinin ebeveynlerinin özellikle annelerinin eğitim düzeyinden olumlu etkilendiği göz önünde bulundurulduğunda, çoğunluğu kadın öğrencilerden oluşan eğitim fakültesi öğrencilerinin, gelecekte yüksek eğitimi birer kadın ve anne olarak kendi çocuklarını toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında daha eşitlikçi fikirlerle yetiştireceklerini umut etmemizi sağlamaktadır.

Kaynakça

- Acar-Erdol, T. (2018). Ortaöğretim öğrencilerinin karar alma mekanizmalarına katılımlarının toplumsal cinsiyet açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 43(196), 151-170. doi: 10.15390/EB.2018.7645
- Acar-Erdol, T. ve Gözütok, F. D. (2017). Ortaöğretim öğrencileri için toplumsal cinsiyet eşitliği öğretim programı ihtiyaç analizi:(Bir Anadolu lisesi örneği). *Eğitim ve Bilim*, 42(190), 39-65. doi: 10.15390/EB.2017.6429
- Alptekin, D. (2014). Çelişik duygularda toplumsal cinsiyet ayrımcılığı sorgusu: Üniversite gençliğinin cinsiyet algısına dair bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 32, 203-211.
- Arar, K. (2014). Gender discourse in an Arab-Muslim high school in Israel: Ethnographic case study. *Journal of Educational Change*, 15(3), 281-301.
- Asan, H. T. (2010). Ders kitaplarında cinsiyetçilik ve öğretmenlerin cinsiyetçilik algılarının saptanması. *Fe Dergisi*, 2(2), 65-74.
- Bağlı, M.T. ve Esen, Y. (2003). Ders kitabı yazarları için insan hakları ışığında bazı somut öneriler. M. T. Bağlı ve Y. Esen (Ed.), *Ders kitaplarında insan hakları: İnsan haklarına duyarlı ders kitapları içinde* (127-153). İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.
- Bayne, E. (2009). Gender pedagogy in Swedish pre-schools: An overview. *Gender Issues*, 26(2), 130-140. doi: 10.1007/s12147-009-9076-x
- Bhasin, K. (2003). *Toplumsal cinsiyet "Bize yüklenen roller"*. K. Ay (Çev.). Kadınlarla Dayanışma Vakfı.
- Biddle, B. J., Bank, B. J. ve Slavings, R. L. (1990). Modality of thought, campus experiences, and the development of values. *Journal of Educational Psychology*, 82(4), 671-682. doi: 10.1037/0022-0663.82.4.671
- Büyükoztürk, Ş. (2013). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Chapman, A. (2002). *Gender biases in education*. 29 Temmuz 2019 tarihinde <http://www.edchange.org/multicultural/papers/genderbias.html> adresinden erişilmiştir.
- Culley, L. (1988). Girls, boys and computers. *Educational Studies*, 14, 3-8. doi:10.1080/0305569880140101
- Cushman, P. (2012). You're not a teacher, you're a man: The need for a greater focus on gender studies in teacher education. *International Journal of Inclusive Education*, 16(8), 775-790. doi: 10.1080/13603116.2010.516774
- Davis, G. A., Rimm, S. B. ve Siegle, D. (2014). *Education of the gifted and talented*. Essex: Pearson Education.
- Duffy, J., Warren, K. ve Walsh, M. (2001). Classroom interaction: Gender of teacher, gender of student and classroom subject. *Sex Roles*, 45(9-10), 579-593. doi: 10.1023/A:1014892408105.
- Erbaş, S. (1995). *Öğretmenlerin öğrencilere ilişkin cinsiyet rolleri ile ilgili kalıp yargılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Esen, Y. (2013). Eğitim süreçlerinde cinsiyet ayrımcılığı: Öğrencilik deneyimleri üzerinde yapılmış bir çözümleme. *International Online Journal of Educational Sciences*, 5(3), 757-782.
- Gözütok, F. D., Toraman, Ç. ve Acar-Erdol, T. (2017). Toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeğinin geliştirilmesi. *İlköğretim Online*, 16(3), 1036-1048. doi: 10.17051/ilkonline.2017.330240
- Hannaford, C. (1995). *Smart Moves: Why learning is not all in your head*. Arlington, VA: Great Ocean.
- Hyde, J. S. (2005). The gender similarities hypothesis. *American Psychologist*, 60(6), 581-592.
- Hong, Z. R., Lawrenz, F. ve Veach, P. M. (2005). Investigating perceptions of gender education by students and teachers in Taiwan. *The Journal of Educational Research*, 98(3), 156-163.
- Jan, C. T. E. ve Janssens, M. A. M. (1998). Maternal influences on daughters' gender role attitudes. *Sex Roles*, 38(3-4), 171-186. doi: 10.1023/A:1018776931419
- Jöreskog, K. G. ve Sörbom, D. (1993). *Lisrel 8: Structural equation modeling with the simplis command language*. Hillsdale: Erlbaum Publication.
- Kabira, W. M. ve Masinjila, M. (1997). *ABC of gender analysis*. 29 Temmuz 2019 tarihinde <http://www.fawe.Org/publications/Manuals/abcgenderanalysis.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Kahraman, L., Kahraman, A. B., Ozansoy, N., Akıllı, H., Kekillioğlu, A. ve Özcan, A. (2014). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi toplumsal cinsiyet algısı araştırması. *Turkish Studies*, 9(2), 811-831.
- Kalaycı, Ş. (2005). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.

- Kalayci, N. ve Hayirsever, F. (2014). An analysis of citizenship and democracy education text book in the context of gender equality and determining students' perceptions on gender equality. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 14(3), 1065-1072. doi: 10.12738/estp.2014.3.1813. 1066.
- Kırık, A. M. ve Korkmaz, M. (2014). Toplumsal cinsiyet eşitliğinde medyanın rolü. *UHPPD Uluslararası Hakemli Psikiyatri ve Psikoloji Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 1-16. doi: 10.17360/UHPPD.2014019262
- Kline, R.B. (2005). *Principles and practice of structural equation modeling*. NewYork: The Guilford.
- Kuurme, T. ve Kasemaa, G. (2015). Gender advantages and gender normality in the views of Estonian secondary school students. *Discourse & Communication for Sustainable Education*, 6(1), 72-85. doi: 10.1515/dcse-2015-0005
- Libby, E. D. (2007). *Gender socialization: Implications for gender differences in self-concept among adolescents* Master's Thesis, University of New Hampshire, Durham, United States. 11.01.2019 tarihinde <https://scholars.unh.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1044&context=thesis> adresinden erişilmiştir.
- Ling Chen, E. S. ve Rao, N. (2011). Gender socialization in Chinese kindergartens: Teachers' contributions. *Sex Roles*, 64(1-2), 103-116. doi:10.1007/s11199-010-9873-4.
- McLaren, P. (2011). *Okullarda Yaşam Eleştirel Pedagojiye Giriş*. M. Y. Eryaman ve H. Arslan (Çev.). Ankara: Anı Yayıncılık.
- MEB. (2016). Okulların toplumsal cinsiyete duyarlılık açısından değerlendirilmesi. 22.08.2017 tarihinde http://etcep.meb.gov.tr/application/assets/admin/uploads/userfiles/files/arastirma_raporu.pdf adresinden erişilmiştir.
- Özdamar, K. (2013). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*. Ankara: Nisan Kitapevi.
- Resmi Gazete. (2002, Eylül 28). *İstatistiki bölge birimleri sınıflandırmasının tanımlanmasına ilişkin hakkında karar* (Sayı: 4720). 12.02.2019 tarihinde <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2002/09/20020922.htm#3> adresinden erişilmiştir.
- Rutledge, S. A. (2005). *A case study of the perceptions of educators and representation of gender in the curriculum of a rural school district*. Doctoral dissertation, Indiana University of Pennsylvania, Indiana.
- Sakallı-Uğurlu, N. (2002). Çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeği: Bir geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikoloji Yazıları*, 17(49), 47-58.
- Sakallı-Uğurlu, N. (2003). Cinsiyetçilik: Kadınlara ve erkeklere ilişkin tutumlar ve çelişik duygulu cinsiyetçilik kuramı. *Türk Psikoloji Yazıları*, 6(11-12), 1-20.

- Sayılan, F. (2012). Toplumsal cinsiyet ve yetişkin okuma yazma eğitimi: Ders kitaplarının eleştirel anallizi. Sayılan, F. (Der.), *Toplumsal cinsiyet ve eğitim içinde* (77-102). Ankara: Dipnot Yayınları.
- Sayılan, F. ve Özkazanç, A. (2012). İktidar ve direniş bağlamında toplumsal cinsiyet. F. Sayılan (Der.), *Toplumsal Cinsiyet ve Eğitim içinde* (103-142). Ankara: Dipnot Yayınları.
- SETA. (2019). Toplumsal cinsiyet eşitliği-1. (23 Şubat 2019) *Fikriyat*. 27 Temmuz 2019 tarihinde <https://www.setav.org> adresinden erişilmiştir.
- Stake, J. E. ve Hoffmann, F. L. (2001). Changes in student social attitudes, activism, and personal confidence in higher education: The role of women's studies. *American Educational Research Journal*, 38(2), 411-436. doi: 10.3102/00028312038002411
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49-73.
- Şenol, Ş. (2012). *Araştırma ve örnekleme yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Şimşek, Ö.F. (2007). *Yapısal eşitlik modellemesine giriş: Temel ilkeler ve LISREL uygulamaları*. İstanbul: Ekinoks Yayınları.
- Tang, K. (2008). *Gender equity and Cambodian high school students in a large urban school district: Perspectives from administrators, teachers, and students*. Doctoral dissertation, University of Southern, California, United States.
- Tanrıöver, H. U. (2003). Ders kitaplarında cinsiyet ayrımcılığı. B. Çotuksöken (Der.) *Ders kitaplarının insan hakları: Tarama sonuçları içinde*. (106-122). İstanbul: Tarih Vakfı.
- Toraman, Ç. ve Özen, F. (2019). An investigation of the effectiveness of the gender equality course with a specific focus on faculties of education. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 14(2), 6-28. doi:10.29329/epasr.2019.201.1
- Torun, Y. (2002). *Gender-bias in student-teacher interactions and its effect on reproduction of gender roles in the classroom*. Yüksek Lisans Tezi., Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Tsouroufli, M. (2002) Gender and teachers' classroom practice in a secondary school in Greece, *Gender and Education*, 14(2), 135-147. doi: 10.1080/09540250220133996.
- Uğurlu, N. S., Türkoğlu, B., Kuzlak, A. ve Gupta, A. (2018). Stereotypes of single and married women and men in Turkish culture. *Current Psychology*, 1-13. doi: 10.1007/s12144-018-9920-9.
- UNESCO (2000). Gender sensitivity, module 5. 18 Ağustos .2015 tarihinde <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001304/130428e.pdf> adresinden erişilmiştir.

- UNESCO. (2015). *A guide for gender equality in teacher education policy and practices*. Paris. 27 Temmuz 2019 tarihinde <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000231646> adresinden erişilmiştir.
- Ünlü, A. (2012). *Bazı değişkenlere göre okulöncesi çocuklarının cinsiyet rolü davranışlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Ünlü-Çetin, S. (2016). Investigation of gender role equality in family support and education guidebook integrated with early childhood education program (OBADER): A focus on father involvement. *Current Research in Education*, 2(2), 61-83.
- Vatandaş, C. (2007). Toplumsal cinsiyet rollerinin algılanışı. *Sosyoloji Konferansları Dergisi*, 35, 29-56.
- Wharton, A. S. (2005). *The sociology of gender: An introduction to theory and research*. Malden: Blackwell Publishing.
- Yazıcı, F. ve Budak, F. (2017). The investigation of the students' attitudes toward identity differences in faculty of education. *International Online Journal of Educational Sciences*, 9(3), 879-896. doi: 10.15345/iojes.2017.03.020
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılğör, A. G. (2019, Şubat 19). "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" yerine "Adalet Temelli Kadın Çalışmaları". *BİA Haber Merkezi*. 01 Mart 2019 tarihinde <http://bianet.org/bianet/bianet/205597-toplumsal-cinsiyet-esitligi-yerine-adalet-temelli-kadin-calismalari> adresinden erişilmiştir.
- YÖK. (2018). Rehberlik ve psikolojik danışmanlık lisans programı. 28 Temmuz 2019 tarihinde www.yok.gov.tr adresinden erişilmiştir.
- YÖK Akademide Kadın Çalışmaları Birimi. (2016). "Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Üniversite Çalıştayı" düzenlendi. 11 Şubat 2019 tarihinde <http://www.yok.gov.tr> adresinden erişilmiştir.

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran University Journal of Kırşehir Education Faculty

ISSN: 2147 - 1037

The Opinion of the Faculty of Education Students Towards Gender Equality in Turkey

Tuba Acar-Erdol
Fatmanur Özen
Çetin Toraman

DOI: 10.29299/kefad.2019.20.02.009

[Article Information](#)

Received:09/01/2019 Revised:20/04/2019 Accepted:25/06/2019

Summary

The aim of this study was to determine the attitudes towards gender equality in education faculties of the university students in Turkey and to compare them interms of different variables. The study was a quantitative study and the causal comparison method was used in the analysis of the data. The first level of the Classification of Statistical Region Units was taken as the basis for the determination of the participants. In the study, which included one state university from each region (12 in total), the data were collected using the Gender Equality Scale developed by Gözütok, Toraman and Acar-Erdol (2017). Mann Whitney U Test and Kruskal Wallis Test were used for data analysis. The results of the study indicated that the pre-service teachers' understanding of women as dependent and superior to men was moderate and their views became more negative as their class level increased. It is seen that the views related to gender are affected by variables such as the department they study, the region they live in, and the education level of their parents. In this context, the research results are discussed together with the other research results and some suggestions are offered.

Keywords: Gender , Pre-service teacher , Education faculty , University students

Corresponding Author: Tuba Acar-Erdol, Asst. Prof. Dr., Ordu University, Turkey, tubaacarerdol@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-6954-4968

Fatmanur Özen, Asst. Prof. Dr., Giresun University, Turkey, fozen2010@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-3232-7484

Çetin Toraman, Asst. Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart University, Turkey, toramanacademic@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5319-0731

Introduction

Gender is a concept that reflects the social and cultural definition of women and men, and the characteristics, roles, and expectations attributed to them. Sex indicates the biological, genetic, and physiological differences between men and women. Thus, the concept of gender was used to make distinction between biological and social. Because over the years, it is seen that most of the differences between men and women are not originated from sex, but are socially constructed. In a study carried out by Uğurlu, Türkoglu, Kuzlak, and Gupta (2018) on stereotypes about women and men in Turkey, women were described as sensitive, devoted, honest, hardworking, shy, helpful, polite, emotional, passive, and dependent; while men were described as selfish, strong, brave, energetic, self-confident, independent, dominant, authoritarian, successful, intelligent, and reliable. These characteristics defined for men and women in the society are seen as a natural difference inherited from the biology of men and women. However, there are strong and brave women as well as emotional and sensitive men. Sexual differences are very limited. Examples of sex-based biological differences include the inability of men to give birth and milk to children, and the absence of beard in women. Apart from the sexual differences acquired by birth, the characteristics defined as differences between men and women are gender differences.

Hyde (2005) states that in almost all psychological characteristics including skills and psychosocial factors, individual differences are considered as enormous gender differences. In this context, the characteristics attributed to women are seen as less valuable in many areas of society, while the characteristics attributed to men are considered more valuable (Sakallı-Uğurlu, 2003). Gender is acquired through the socialization process. Gender socialization is a process in which gender roles and gender-appropriate behaviors are learned. Kimmel (2004) states that this process starts with birth and the child initially observes and internalizes the reflections of gender expectations from his/her parents, then from teachers, and the environment with other kids (as cited in Libby, 2007). The main sources of socialization are family, school, media, and friends. Especially the family and school have a special importance in the socialization process for children (Esen, 2013).

Gender socialization that starts in the family continues in educational institutions as the child starts the school. Practices in school and in the classroom, attitudes and behaviors of teachers and other school staff, the curriculum, implicit programs and educational materials are effective sources for learning gender roles in the school (MoNE, 2016). Although schools have the role of change agents in achieving gender equality (Arar, 2014), they function as places where gender stereotypes and gender discrimination are reproduced and reinforced (Esen, 2013; Rutledge, 2005; Sayılan, 2012). In the researches, it was observed that the game and sports areas in the school and the spatial arrangement of the classroom were differentiated according to gender, the activity areas of male and

female students were separated, the duties and responsibilities of the students were shared in accordance with traditional gender roles, intersexual interactions among students were limited, and the teaching materials used included gender discrimination (Acar-Erdol, 2018; Acar-Erdol and Gözütok, 2017; Esen, 2013; MoNE, 2016; Tang, 2008). These distinctions in the school can be effective in the different behaviors, attitudes, and discourses of male and female students. In a study conducted with high school students, it was found that behaviors such as disturbing the class, opposing the teacher, swearing, shouting, having bad habits, running, not attending the class were accepted as 'normal' for male students; while getting good grades, acting with a sense of responsibility, being diligent, following the rules, being liked by their teachers and so on were considered 'normal' for female students. Moreover, it was revealed that some male students did not want to appear to be hardworking as it was associated with female students (Kuorme and Kasemaa, 2015). Parallel results were also observed in the study by Sandquist (1998); while boys were more naughty and aggressive, girls were more modest and had low self-esteem. While boys are more dominant in the classroom and lead the activities, girls are shier and get less role in the activities (as cited in Bayne, 2009).

Another mechanism that causes gender discrimination in school is the teachers' behaviors and attitudes. In the researches, it was observed that teachers did not have self-awareness about gender (Duffy, Warren and Walsh, 2001; Torun, 2002; Tsouroufli, 2002), the language and discourse they use included sexism (Acar-Erdol and Gözütok, 2017; Esen, 2013; MoNE, 2016), give students roles and responsibilities in line with gender roles and reinforce these roles (Cushman, 2012; Esen, 2013), they had gender stereotypes and behaved differently according to students' sex (Acar-Erdol and Gözütok, 2017; Esen, 2013; Hong, Lawrenz and McCarty-Veach, 2005; Ling Chen and Rao, 2011; Sayılan, 2012; Torun, 2002; Tsouroufli, 2000; UNESCO, 2000), they used gender roles and stereotypes in supervising female students (Sayılan and Özkazanç, 2012), their expectations of achievement from students differed according to gender (Davis, Rimm and Siegle, 2014; Tsouroufli, 2002; UNESCO, 2000), and they limited the interaction between male and female students (Bağlı and Esen, 2003). Female students, who are limited by teachers in line with gender stereotypes in the educational environment (Chapman, 2002; Culley 1988; Erbaş, 1995; Kabira and Masinjila, 1997; McLaren, 2011; Sayılan, 2012), are not as fortunate as male students in benefiting from education opportunities.

UNESCO (2015) highlighted the key role of "teachers" in achieving gender equality. UNESCO stated that gender equality should be included in the curricula of the countries, especially in developing countries in the world, and emphasized the importance of integrating gender equality programs into teacher education. Indeed, the Council of Higher Education (CHE) in Turkey organized a Workshop on Gender Equality Responsive University in 2015. In the following year, CHE declared the Gender Equality Attitude Certificate and shared a text with the universities, demonstrating its

attitude towards gender equality and justice in the academy. The attitude text required that gender equality courses be included as compulsory-elective courses in the education programs of universities (CHE Academic Women's Studies Unit, 2016). However, by 2019, compulsory elective course practices have become controversial. It was decided to revise the attitude document in line with 'justice-based women studies' on the grounds that the widespread practices in gender equality in universities were incompatible with social values (SETA, 2019; Yılgör, 2019).

It is required to train gender-sensitive teachers in order not to observe sexist behaviors and attitudes of current teachers in future teachers. Based on this requirement, it is important to determine the perceptions of prospective teachers studying in faculties of education on gender equality and to take necessary measures. Moreover, for a university education sensitive to gender equality, determining the views of university students towards gender equality is important in determining the priority problem areas, forming the basis for the programs to be made in this subject and contributing to the monitoring of the progress in this field. Another important aspect of this research is that Turkey has a large sample, including teachers studying at the universities located in different regions. Because of this characteristic, the research allows interregional comparison. The individual's perception of gender is open to the influence of the school environment (Esen, 2013; Sayılan, 2012). In this sense, the research is also important in terms of comparing the impact of universities' cultural environment on gender perception.

The aim of this study is to determine the opinions of students studying in the faculty of education in Turkey about gender equality and to reveal whether they differ based on several variables (gender; university, department, class, father and mother's education level, reading newspapers regularly in their homes, going to the theater, watching movies, reading books, parents consulting each other in family decisions, getting the opinions of the students in the family, the geographical region where the family resides).

Method

The causal comparison method was used in the study. Causal comparison studies are those which aim to determine the causes and consequences of differences between groups without any intervention on conditions and participants (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz and Demirel, 2009).

Participants

As it was planned to represent Turkey in the research, the first level of Statistical Regional Units Classification (Resmi Gazate, 2002) was used, so that at least a university and an education faculty from each of twelve regions representing Turkey was included in the research. The number of

students studying at twelve universities was not equal. It was planned to use proportional sampling method to increase the representation. However, since the participation in the research depended on the principle of voluntarism and the measurement tool was expected to be filled completely, the collection of the appropriate amount of data from each university has been prioritized. The study group formed in this context can be evaluated within the scope of purposive sampling (Şenol, 2012; Yıldırım and Şimşek, 2011). The universities included in the research group are summarized in Table 1.

Table 1. *Distribution of participants in the research group*

		Frequency (f)	Percentage (%)
Gender	Female	1032	72,8
	Male	385	27,2
	Total	1417	100
Universities of Students	Nevsehir-Public University	129	9,1
	Istanbul-Public University	119	8,4
	Balikesir-Public University	123	8,7
	Malatya-Public University	123	8,7
	Adiyaman-Public University	121	8,5
	Kutahya-Public University	108	7,6
	Duzce-Public University	121	8,5
	Hatay-Public University	118	8,3
	Erzincan-Public University	99	7
	Amasya-Public University	124	8,8
	Ankara-Public University	122	8,6
	Giresun-Public University	110	7,8
	Total	1417	100
	Departments of Students	Science Teaching	165
Primary Education Mathematics Teaching		212	15
Primary School Teaching		272	19,2
Turkish Language Teaching		173	12,2
English Language Teaching		96	6,8
Social Sciences Teaching		121	8,5
School of Physical Education and Sports (SPES)		15	1,1
Guidance and Psychological Counseling (GPC)		202	14,3
Preschool Teaching		83	5,9
Computer Education and Instructional Technologies (CEIT)		25	1,8
Special Education		53	3,7
Total	1417	100	
Grades of Students	1st Grade	388	27,4
	2nd Grade	291	20,5
	3rd Grade	368	26
	4th Grade	370	26,1
	Total	1417	100
Geographical Regions Where the Families of	Marmara	141	10
	Aegean	132	9,3
	Mediterranean	231	16,3

		Frequency (f)	Percentage (%)
the Students Reside	Central Anatolia	231	16,3
	Black Sea	240	16,9
	Eastern Anatolia	184	13
	Southeastern Anatolia	258	18,2
Total		1417	100

Data Collection Tools Used

In order to collect data, Gender Equality Scale (GES) developed by Gözütok, Toraman and Acar-Erdol (2017) was used in the study. The scale was developed in order to determine the opinions of high school students about gender equality, and its usability on university students was re-tested by Toraman and Özen (2019). GES, whose reliability and validity on university students was tested, provides information about gender equality in two factors. The first factor is the understanding that considers man superior to women (UCMS) and the second factor is the understanding that considers women dependent on men (UCWDM). The first factor includes eight items and the second factor includes five items. GES has a five-point likert rating and there are no reverse-rated items. The Cronbach's alpha reliability coefficients for the subdimensions of the scale were .88 and .79, and calculated as .89 for the whole scale. The results of the GES confirmatory factor analysis fit indices can be summarized as follows: $\chi^2 = 1.98$, CFI = 0.94, AGFI = 0.92, RMSEA = 0.067, SRMR = 0.062 (Toraman and Özen, 2019). These values are at acceptable levels according to the literature (Jöreskog and Sörbom, 1993; Kline, 2005; Özdamar, 2013; Sümer, 2000; Şimşek, 2007). In addition, a form for demographic information was created and used in the research in order to obtain information about students' sex, university, department and so on.

Data Analysis

In the study, Kolmogorov-Smirnov Test was applied to the scores obtained through GES to determine which parametric or non-parametric analyzes would be used in comparison analyzes. It was determined that their scores did not show normal distribution ($p < .05$). In this direction, it was decided to use Mann Whitney U Test and Kruskal Wallis Test to make comparisons (Büyüköztürk, 2013; Özdamar, 2013).

Findings

GES provides information in two sub-dimensions. In the first dimension, the understanding that considers man superior to women, the highest score that can be obtained from the scale is 40, and getting a high score is the indicator of the understanding that considers man superior to women. In the second dimension, the understanding that considers women dependent on men, the highest score

that can be obtained is 25, and getting high scores is the indicator of the understanding that considers women dependent on men. The Mann Whitney U test was used to analyze whether there are differences in the opinions of the students studying at the faculty of education about gender equality according to their sex. The comparison results are given in Table 2.

Table 2. *Opinions on gender equality by sex*

Sub-dimensions	Gender	n	Mean Rank	Rank Sum	U	p
The Understanding that Considers Men Superior to Women	Female	1032	599,99	619192,50	86164,500	0,000
	Male	385	1001,20	385460,50		
The Understanding that Considers Women Dependent on Men	Female	1032	614,84	634516,00	101488,000	0,000
	Male	385	961,39	370137,00		

According to the results of the analysis, men scored significantly higher than women ($p < .05$) in the dimension of understanding that considers men superior to women. In the dimension of understanding that considers women dependent on men, men scored significantly higher than women ($p < .05$). Men consider themselves superior to women and the women dependent on men. Kruskal Wallis test was used to analyze whether there was a difference in the opinions about gender equality according to the university. The comparison results are given in Table 3.

Table 3. *The opinions of the students studying at the faculty of education about gender equality according to the university*

Sub-dimensions	University	n	Mean Rank	X ²	sd	p
The Understanding that Considers Men Superior to Women	Nevsehir-Public University	129	795,88	76,951	11	0,000
	Istanbul-Public University	119	744,71			
	Balikesir-Public University	123	612,08			
	Malatya-Public University	123	802,73			
	Adiyaman-Public University	121	773,26			
	Kutahya-Public University	108	619,73			
	Duzce-Public University	121	510,83			
	Hatay-Public University	118	622,54			
	Erzincan-Public University	99	683,25			
	Amasya-Public University	124	778,62			
	Ankara-Public University	122	716,33			
	Giresun-Public University	110	836,33			
The Understanding that Considers Women Dependent on Men	Nevsehir-Public University	129	807,06	71,395	11	0,000
	Istanbul-Public University	119	735,74			
	Balikesir-Public University	123	703,79			
	Malatya-Public University	123	795,68			
	Adiyaman-Public University	121	807,51			
	Kutahya-Public University	108	632,30			
Duzce-Public University	121	481,72				

Sub-dimensions	University	n	Mean Rank	X ²	sd	p
	Hatay-Public University	118	637,55			
	Erzincan-Public University	99	733,08			
	Amasya-Public University	124	784,34			
	Ankara-Public University	122	666,14			
	Giresun-Public University	110	708,51			

According to the results of the analysis, the opinions of different university students in the dimension of the understanding that considers men superior to women were significantly different ($p < 0.05$). According to the result of the non-parametric Dunn Test;

Men is considered superior by students of

- the public university in Ankara more than the public university in Düzce,
- the public university in Istanbul more than the public university in Düzce,
- the public university in Adıyaman more than the public university in Düzce,
- the public university in Nevşehir more than the public university in Düzce,
- the public university in Malatya more than the public university in Düzce,
- the public university in Giresun more than the public university in Düzce.
- the public university in Nevşehir more than the public university in Balıkesir,
- the public university in Malatya more than the public university in Balıkesir,
- the public university in Giresun more than the public university in Balıkesir,
- the public university in Malatya more than the public university in Kütahya,
- the public university in Giresun more than the public university in Kütahya,
- the public university in Malatya more than the public university in Hatay,
- the public university in Giresun more than the public university in Hatay.

The opinions of university students differ significantly ($p < 0.05$) in the dimension of understanding that considers women dependent on men. According to the result of the non-parametric Dunn Test;

The women is considered dependent on men in the public university in

- Ankara more than the public university in Düzce,
- Balıkesir more than the public university in Düzce,
- Giresun more than the public university in Düzce,
- Erzincan more than the public university in Düzce,
- Istanbul more than in the public university in Düzce,
- Amasya more than the public university in Düzce.
- Malatya more than in the public university in Düzce,

- Nevşehir more than in the public university in Düzce,
- Adıyaman more than the public university in Düzce.

Kruskal Wallis U test was used to determine whether there is any difference in the opinions of the students at the faculty of education about gender equality according to the department they are studying. The comparison results are given in Table 4.

Table 4. *The opinions of the students at faculty of education about gender equality according to the department they are studying*

Sub-dimensions	Department	n	Mean Rank	X ²	sd	p
The Understanding that Considers Men Superior to Women	Science Teaching	165	761,91	80,165	10	0,000
	Primary Education	212	677,96			
	Mathematics Teaching					
	Primary School Teaching	272	690,78			
	Turkish Language Teaching	173	802,11			
	English Language Teaching	96	433,23			
	Social Sciences Teaching	121	817,74			
	SPES	15	1003,77			
	GPC	202	658,90			
	Preschool Teaching	83	713,46			
	CEIT	25	707,12			
	Special Education	53	810,66			
	Science Teaching	165	737,05			
	Primary Education	212	756,52			
	Mathematics Teaching					
Primary School Teaching	272	683,97				
Turkish Language Teaching	173	764,23				
The Understanding that Considers Women Dependent on Men	English Language Teaching	96	391,85	92,358	10	0,000
	Social Sciences Teaching	121	851,83			
	SPES	15	915,07			
	GPC	202	638,83			
	Preschool Teaching	83	765,36			
	CEIT	25	753,60			
	Special Education	53	727,98			

According to the results of the analysis, the opinions of the students at different department are significantly different ($p < .05$) in the dimension of understanding that considers men superior to women. According to the result of the non-parametric Dunn Test;

- The department of guidance and psychological counseling (GPC) considers men superior more than the department of English language teaching,

- The department of primary education mathematics teaching more than the department of English language teaching,
- The department of primary school teaching more than the department of English language teaching,
- The department of preschool teaching more than the department of English language teaching,
- The department of Science teaching more than the department of English language teaching,
- The department of Turkish language teaching more than the department of English language teaching,
- The department of special education more than the department of English language teaching,
- The department of social sciences teaching more than the department of English language teaching,
- SPES more than the department of English language teaching,
- The department of Turkish language teaching more than the department of guidance and psychological counselling,
- The department of social sciences teaching more than the department of guidance and psychological counselling.

The opinions of students from different departments are significantly different ($p < .05$) in terms of the understanding that considers women dependent on men. According to the result of the non-parametric Dunn Test;

- The department of GPC has the understanding that considers women dependent on men more than the department of English language teaching,
- The department of primary school teaching more than the department of English language teaching,
- The department of special education more than the department of English language teaching,
- The department of science teaching more than the department of English teaching,
- SPES more than the department of English teaching,
- The department of primary education mathematics teaching more than the department of English language teaching,
- The department of Turkish language teaching more than the department of English language teaching,
- The department of preschool teaching more than the department of English language teaching,

- The department of social sciences teaching more than the department of English language teaching,
- SPES more than the department of English language teaching,
- The department of social sciences teaching more than the department of GPC,
- The department of social sciences more than the department of school teaching.

Kruskal Wallis U test was used to determine whether there is any difference in the opinions of the students studying at the faculty of education about gender equality according to their grade. The comparison results are given in table 5.

Table 5. *The opinions of the students of the faculty of education about gender equality according to the grade they are studying*

Sub-dimensions	Grade	n	Mean Rank	X ²	Sd	p
The Understanding that Considers Men Superior to Women	1st	388	653,20	24,403	3	0,000
	2nd	291	660,45			
	3rd	368	733,15			
	4th	370	781,68			
The Understanding that Considers Women Dependent on Men	1st	388	675,20	9,709	3	0,021
	2nd	291	672,47			
	3rd	368	746,79			
	4th	370	735,59			

According to the results of the analysis, the opinions of the students at different grades are significantly different ($p < .05$) in the dimension of understanding that considers men superior to women. According to the result of the non-parametric Dunn Test;

- The understanding that considers women dependent on men is significantly different ($p < .05$) in 3rd grade students from the 1st grade students,
- In 4th grade students from the 1st grade students,
- In 4th grade students from the 2nd grade students, among the students indifferent departments. According to the result of the non-parametric Dunn Test;
- The 3rd grade students consider women dependent on men more than the 1st grade students,
- The 4th grade students more than the 1st grade students,
- The 3rd grade student more than the 2nd grade students,
- The 4th grade students more than the 2nd grade students.

The Kruskal Wallis U test was used to determine whether there were any differences in the opinions of the students studying at the faculty of education about gender equality according to the education level of their fathers. The comparison results are given in Table 6.

Table 6. *The opinions of the students studying at the faculty of education about gender equality according to the education level of their fathers.*

Sub-dimensions	Father's Education Level	n	Mean Rank	X ²	sd	p
The Understanding that Considers Men Superior to Women	Primary School	541	728,62	5,327	3	0,149
	Elementary School	269	730,56			
	High School	342	693,80			
	University and above	265	666,68			
The Understanding that Considers Women Dependent on Men	Primary School	541	737,70	14,635	3	0,002
	Secondary School	269	749,77			
	High School	342	687,67			
	University and above	265	636,55			

According to the results of the analysis, the opinions of the students whose fathers have different educational level are not different ($p > .05$) in the dimension of understanding that considers men superior to women. The opinions of the students whose fathers have different educational level is significantly different ($p < .05$) in the dimension that considers women dependent on men. According to the result of the non-parametric Dunn Test;

- Students whose fathers are primary school graduates have the understanding that considers women dependent on men more than the students whose fathers are university and higher graduates,
- The students whose fathers are secondary school graduates more than those whose fathers are university and higher graduates.

Kruskal Wallis U test was used to determine whether there was any difference in the opinions of students studying at the faculty of education about gender equality according to the educational level of their to the mothers. The comparison results are given in Table 7.

Table 7. *The opinions of the students at the faculty of education about gender equality according to the education level of their mothers*

Sub-dimensions	Mother's level of education	n	Mean Rank	X ²	sd	p
The Understanding that Considers Men Superior to Women	Primary School	890	739,59	15,223	3	0,002
	Secondary School	210	674,91			
	High School	234	660,21			
	University and above	83	604,82			
The Understanding that Considers Women Dependent on Men	Primary School	890	733,05	13,522	3	0,004
	Secondary School	210	699,61			
	High School	234	672,07			

Sub-dimensions	Mother's level of education	n	Mean Rank	X ²	sd	p
	University and above	83	579,04			

According to the results of the analysis, the opinions of the students whose mothers have different educational level are significantly different ($p < .05$) in the dimension that considers men superior to women. According to the result of the non-parametric Dunn Test;

- Students whose mother is a primary school graduate has the understanding that considers men superior to women more than those whose mother is a high school graduate,
- Students whose mothers are primary school graduates more than those whose mothers are graduated from university or higher education.

The opinions of the students whose mothers have different educational levels are significantly different ($p < .05$) in the dimension of understanding that considers women dependent on men. According to the result of the non-parametric Dunn Test;

- The students whose mother is a primary school graduate has the understanding that considers men superior to women more than those whose mother is graduated from a university or higher education,
- The students whose mother is a secondary school graduate more than those whose mother is graduated from a university and higher education.

The Mann Whitney U test was used to determine whether there were differences in the opinions of students studying at the faculty education about gender equality according to the status of reading newspaper regularly in their homes. The comparison results are given in Table 8.

Table 8. *Opinions about gender equality according to the status of reading newspaper regularly at home*

Sub-dimensions	Status of Reading		n	Mean Rank	Rank Sum	U	p
	Newspapers	Regularly at Home					
The Understanding that Considers Men Superior to Women	Yes		319	659,99	210536,00	159496,000	0,015
	No		1098	723,24	794117,00		
The Understanding that Considers Women Dependent on Men	Yes		319	630,12	201009,50	149969,500	0,000
	No		1098	731,92	803643,50		

According to the results of the analysis, in the dimension of understanding that considers men superior to women, the students from families who do not read newspapers regularly at home have

received significantly higher scores ($p < .05$) than students from families who read newspapers regularly. In the dimension of understanding that considers women dependent on men, students from families who do not read newspapers regularly at home scored significantly higher ($p < .05$) than students from families who read newspapers regularly. The Mann Whitney U test was used to analyze whether there was a difference in the opinions about gender equality according to the status of going to theater at least once a month. The comparison results are given in Table 9.

Table 9. *Opinions about gender equality according to the status of going to theater at least once a month*

Sub-dimensions	Status of Going to Theater	n	Mean Rank	Rank Sum	U	p
The Understanding that Considers Men Superior to Women	Yes	68	674,13	45840,50	43494,500	0,470
	No	1349	710,76	958812,50		
The Understanding that Considers Women Dependent on Men	Yes	68	628,71	42752,00	40406,000	0,096
	No	1349	713,05	961901,00		

According to the results of the analysis, there is no significant difference ($p > .05$) in the dimension of understanding that considers men superior to women according to the status of going to theater at least once a month. There is no significant difference ($p > .05$) in the dimension of understanding that considers women dependent on men according to the status of going to theater at least once a month. The Mann Whitney U test was used to analyze whether there was a difference in the opinions about gender equality according to the status of the family watching a movie at least once a month. The comparison results are given in Table 10.

Table 10. *Opinions about gender equality according to the status of watching a movie at least once a month*

Sub-dimensions	Status of Watching a Movie	N	Mean Rank	Rank Sum	U	p
The Understanding that Considers Men Superior to Women	Yes	344	638,55	219662,50	160322,500	0,000
	No	1073	731,58	784990,50		
The Understanding that Considers Women Dependent on Men	Yes	344	637,21	219199,50	159859,500	0,000
	No	1073	732,02	785453,50		

According to the results of the analysis, the students whose parents went to the movies at least once a month had a significantly lower score ($p < .05$) than the students who did not in the dimension of understanding that considers men superior to women. In terms of the understanding that considers women dependent on men, students whose parents went to the movies at least once a month scored significantly lower ($p < .05$) than those whose parents did not. The Kruskal Wallis U test was used to

analyze whether there was a difference in students' opinions about gender equality according to their reading status. The comparison results are given in Table 11.

Table 11. *The opinions on gender equality according to the reading status of the students at the faculty of education*

Sub-dimensions	Reading Status	n	Mean Rank	X ²	sd	p
The Understanding that Considers Men Superior to Women	In the last month	1075	678,69	39,412	3	0,000
	In the last year	242	751,50			
	Cannot remember	59	897,97			
	Not reading	41	980,89			
The Understanding that Considers Women Dependent on Men	In the last month	1075	679,92	32,029	3	0,000
	In the last year	242	757,88			
	Cannot remember	59	880,13			
	Not reading	41	936,62			

According to the results of the analysis, the opinions of students who read books at different frequencies were significantly different ($p < .05$) in the dimension of understanding that considers men superior to women. According to the result of the non-parametric Dunn Test;

- Those who do not remember the last time they read had an understanding that considers men superior to women more than those who read a book in the last month,
- Those who have never read a book more than those who read a book in the last month,
- Those who have never read a book more than those who have read a book in the last year.

The opinions of the students who read books at different frequencies were significantly different ($p < .05$) in the dimension of understanding that considers women dependent on men. According to the result of the non-parametric Dunn Test;

- Those who do not remember the last time they read had an understanding that considers women dependent on men more than those who read a book in the last month,
- Those who have never read a book more than those who have read in the last month.

The Mann Whitney U test was used to determine whether there was a difference in the opinions of students at the faculty of education about gender equality according to the status of counseling of parents to each other. The comparison results are given in Table 12.

Table 12. *Opinions about gender equality according to the status of counseling of parents to each other*

Sub-dimensions	Status of Parents		n	Mean Rank	Rank Sum	U	p
	Counseling to Each Other						
The Understanding that Considers	Yes		1331	704,04	937075,00	50629,000	0,072
	No		86	785,79	67578,00		

Sub-dimensions	Status of Parents		n	Mean Rank	Rank Sum	U	p
	Counseling to Each Other						
Men Superior to Women The Understanding that Considers Women Dependent on Men	Yes		1331	706,77	940713,00		
	No		86	743,49	63940,00	54267,000	0,419

According to the results of the analysis, there is no significant difference in terms of the status of parents counseling to each other when making decisions in the dimension of understanding that considers men superior to women ($p > .05$). There is no significant difference in terms of the status of parents counseling to each other when making decisions in the dimension of understanding that considers women dependent on men ($p > .05$). The Mann Whitney U test was used to determine whether there was a difference in the opinions of the students about gender equality according to the status of taking their opinion when making a decision in the family. The comparison results are given in table 13.

Table 13. *Opinions about gender equality according to the status of taking student's opinion when making a decision in the family*

Sub-dimensions	Status of taking the student's opinion		n	Mean Rank	Rank Sum	U	p
The Understanding that Considers Men Superior to Women	Yes		1221	693,18	846376,50		
	No		196	807,53	158276,50	100345,500	0,000
The Understanding that Considers Women Dependent on Men	Yes		1221	691,37	844157,50		
	No		196	818,85	160495,50	98126,500	0,000

According to the results of the analysis, the students whose opinions were not taken when a decision was taken in the family received a significantly higher score ($p < .05$) in the dimension of the understanding that men was superior to the women than the students whose opinion was taken in the family. The students whose opinions were not taken when making a decision in the family had a significantly higher score ($p < .05$) than the students whose opinions were taken in the dimension of

the understanding that considers women dependent on men. The Kruskal Wallis U test was used to determine whether there was any difference in the opinions of the students about gender equality according to the geographical region where their families lived. The comparison results are given in table 14.

Table. *Opinions about gender equality according to the geographical region where the families of the students at the faculty of education lives*

Sub-dimensions	Geographical Region	n	Mean Rank	X ²	sd	p
The Understanding that Considers Men Superior to Women	Marmara	141	673,34	28,272	6	0,000
	Aegean	132	582,48			
	Mediterranean	231	680,38			
	Central Anatolia	231	768,51			
	Black Sea	240	678,61			
	Eastern Anatolia	184	740,50			
The Understanding that Considers Women Dependent on Men	Southeastern Anatolia	258	771,37	32,237	6	0,000
	Marmara	141	638,58			
	Aegean	132	610,11			
	Mediterranean	231	677,60			
	Central Anatolia	231	740,68			
	Black Sea	240	666,34			
Eastern Anatolia	184	784,58				
	Southeastern Anatolia	258	783,61			

According to the results of the analysis, the opinions of students whose families reside in different geographical regions are significantly different ($p < .05$) in the dimension of the understanding that considers men superior to women. According to the result of the non-parametric Dunn Test;

- Students whose parents reside in the Central Anatolia region consider men superior to women more than those whose parents reside in the Aegean Region,
- Students whose parents reside in the Eastern Anatolia region more than those whose parents reside in the Aegean region,
- Students whose parents reside in the Southeast Anatolia region more than those whose parents reside in the Aegean region.

The opinions of students whose families reside in different geographical regions are significantly different ($p < .05$) in the dimension of understanding that considers women dependent on men. According to the result of the non-parametric Dunn Test;

- Students whose parents reside in the Eastern Anatolia region has the understanding that considers women dependent on men more than those whose parents reside in the Aegean region,
- Students whose parents reside in the Eastern Anatolia region more than those whose parents reside in the Aegean region,
- Students whose parents reside in the Eastern Anatolia region more than those whose parents reside in the Aegean region,
- Students whose parents reside in the Eastern Anatolia region more than those whose parents reside in the Aegean region,
- Students whose parents reside in the Southeastern Anatolia region more than those whose families reside in the Black Sea region.

Discussion, Conclusion and Recommendations

This research results conducted to determine their views on the gender of the future teacher's continue their education in faculties of education in Turkey, provide some special findings that make women dependent on men and consider men superior. When the scale used in the scope of this research is examined in the context of sub-dimensions: the items that measure the understanding making women dependent on men are related to the relationship between the family and the protection of women; the dimension that considers man superior emphasizing the superiority of man's skills and abilities in business, political and social fields. When the findings obtained from the scale were evaluated together with the context it measured, the results indicated that the male students perceived the woman as dependent on the male in family relations and protection of women; they superior men's skills and abilities in business life, political and social areas compared with woman. According to Glick et al. (1999), sexism consists of "hostile sexism" and "benevolent sexism". In hostile sexism, women are perceived as weak, dependent, and at a lower level than male. This perspective includes bias, false and inflexible generalizations. In benevolent sexism, women are shown as sympathetic as an entity that needs to be protected, loved, and glorified. Thus, benevolent sexism creates positive emotions. However, benevolent sexism promotes stereotypes and male domination, thus exhibits an approach that harms women (as cited in Sakallı-Uğurlu, 2002). According to the findings obtained in this study, considering men superior to women can be associated with hostile sexism, and considering women dependent on men can be associated with benevolent sexism. Alptekin's (2014) study with university students showed that while men mostly participated in the hostile sexism dimension, female university students participated in the benevolent sexism dimension. The fact that approximately three-quarters of the research group of this study

consists of women explains the higher understanding that considers women dependent on men. It can be suggested that self-awareness trainings should be conducted for university students, especially for female students to get rid of the understanding that considers women dependent on men and to realize their own potential and competence. Another suggestion is to include gender-related content in programs and to use equality-sensitive educational materials in order to enable students in the faculty of education to gain sensitivity about gender equality.

According to another result of the study, male students perceive both men superior to women and women dependent on men more than female students. This result shows that male students have more gender stereotypes. According to Wharton (2005), men are more under pressure than women to comply with gender stereotypes. The opposite gender limits are broader for girls and narrower for boys. This makes men more dependent on gender stereotypes, and for men, masculinity is a phenomenon that must be constantly proven and protected (Wharton, 2005).

University students in Düzce, Balıkesir, Kütahya, and Hatay have significantly less understanding that *considers men superior to women* than the students at other universities. These universities are geographically located in the Aegean, Marmara, and Mediterranean Regions. The understanding of *considering men superior to women* and *considering women dependent on men* is lower in students whose families are from the Aegean region, whereas it is higher in students from Eastern and Southeastern Anatolia. When these results are evaluated together, it can be said that the physical environment in which individuals and their families go through the socialization process is effective in their perceptions of gender. Similar results were obtained in the study conducted by the Ministry of National Education (MoNE) with high school students. It was found that there were regional differences in egalitarian opinions in the context of gender in Turkey, as egalitarian views were found to be supported mostly by the students in Izmir in the Aegean Region, and least by students in Şanlıurfa in the Southeastern Anatolia Region (MoNE, 2016).

Students in the departments of English language teaching and GPC have more egalitarian opinions on gender than students in other departments. GPC's subject area information includes content that can directly or indirectly provide information and awareness about gender equality, such as 'respect for individual differences', 'protection from neglect and abuse', 'prevention of violence', and 'gender equality'. In addition, GPC graduates are expected to provide guidance to their students on these issues (CHE, 2018). These elements may have led to more egalitarian opinions in the participants from this department. Yazıcı and Budak's (2017) study showed that students at the GPC department had more positive attitudes towards gender equality than the students in other departments. A similar finding was also found in the study of Toraman and Özen (2019). Although it was seen that the gender education curriculum had a negative effect on university students, it was revealed that

students in the departments of GPC and Turkish language teaching department had the most egalitarian views on gender in the faculty of education. The reason why students in the department of English language teaching had a more egalitarian view may be that students in this department are more likely to interact with other cultures or societies because of their knowledge of a foreign language, thus developing an egalitarian view about who is different/not like him/herself. In addition, the material used by the students in the related department during both university and university preparation period is very likely to include examples from different cultures. The reasons listed above may have been influential on the more egalitarian opinion on gender among students studying at the department of English language teaching.

One of the most remarkable results of the study is that the higher the grade, the higher the understanding that considers men superior to women and that considers women dependent on men. This result shows that the knowledge and experience gained at the university negatively affects the perception of gender equality. In the study conducted by Biddle, Bank and Slavings (1990), it was found that the academic field and experiences in the campus affected the values adopted by university students and caused differences. University education, which is expected to develop an egalitarian approach, discrimination awareness, and social activism in individuals (Stake and Hoffman, 2001); according to the results of this research, it has had an adverse effect on prospective teachers and shaken the existing egalitarian view of the students. As a result of the research conducted by Kahraman and others (2014), it was seen that academicians have gender roles and stereotypes, and reinforce inequality rather than providing gender equality in the university. When the results of the research by Kahraman and others (2014) are evaluated together with the findings of this study, it can be concluded that academicians in the university adversely affect the views of students towards gender equality in parallel with the duration of the students' education. Hannaford (1995) states that "each learner personally participates in the learning experience and reacts to situations he / she encounters as he/she learns" (p: 325). This requires a close examination of how the faculties of education provide campus life and learning space to prospective teachers. It is recommended that periodical symposiums, panels, and social responsibility projects involving the students in this subject should be supported and that the students should gain positive experience in order to raise awareness about gender equality and not to exclude students from the egalitarian point of view.

Another finding of the study is that, as the education level of the parent increases (especially if the mother's education level is high), prospective teachers' perception of male superiority and considering women dependent on the male decreases. Family is the place where male and female roles are first learned and adopted. Experiences in the family play an important role in shaping children's perceptions (Bhasin, 2003). According to the findings of Vatandaş (2007), negative

judgments about gender decrease as the level of education increases. Considering that parents with higher education are more sensitive to gender equality and have more egalitarian roles in the family, this may have resulted in their children having more egalitarian views. In support of this result, there are research results showing that children's views on gender equality are positively affected by the increase in the education level of parents or mothers only (for example Jan and Janssens, 1998; MoNE, 2016); however, there are also research findings showing that it has no effect (for example Ünlü, 2012). Nevertheless, according to the findings of this study, being brought up in a democratic family environment (according to the findings of this study, the fact that the opinion of the teacher candidate is taken in the family decreases the perceptions of the male superiority and the female dependency) reduces the negative views on gender. Since the educational level of the parents has an effect on the perception of gender, it may be suggested to organize gender education programs especially for the families of students in pre-school, primary, and secondary education institutions.

Reading newspapers regularly at home, going to the cinema regularly, increasing the frequency of reading books reduce the opinions of considering men superior to women and women dependent on men. In the study conducted by the MoNE (2016), it was seen that students with more books in their homes had more positive attitudes towards gender equality. Whereas, in the report prepared by the Gender Equality Commission of the Grand National Assembly of Turkey and published by Kırık and Korkmaz (2014), it was emphasized that the presentation of women by the media in Turkey was problematic, in other words sexist. Although we couldn't find a study on how the books in Turkey dealt with gender issues, there are some research finding which reveal that gender inequality is reproduced by textbooks (for example Asan, 2010; Bağlı and Esen, 2003, Kalaycı and Hayırsever, 2014; Tanrıöver, 2003; Ünlü-Çetin, 2016). The gender-related content of the books, as well as the frequency of reading, is likely to influence egalitarian views. Therefore, it can be suggested that books with gender sensitive content should be recommended to students during reading hours. In university libraries, it may be suggested to allocate a section to these books and introduce this section to students.

The results of this study, which aims to represent pre-service teachers' views on gender, show that they have relatively negative views on gender equality and that their views have been negatively affected during their time in education faculty. This necessitates the investigation of the gender situation of the prevailing climate in the faculties of education, the curricula offered, the textbooks used, and the academicians employed, and the development of practices and measures. Considering that the opinions of the pre-service teachers about gender were positively affected by the education level of their parents, especially their mother, the students at the faculty of education, most of whom

are female students, gives us hope that in the future they will raise their children as more educated women and mothers with more equitable ideas.

References

- Acar-Erdol, T. (2018). An analysis of high school students' participation in decision making mechanisms in terms of gender. *Education and Science*, 43(196), 151-170. doi: 10.15390/EB.2018.7645
- Acar-Erdol, T., and Gözütok, F. D. (2017). Needs assessment for Gender Equality Curriculum among high school students: An Example of an Anatolian High School. *Education and Science*, 42(190), 39-65. doi: 10.15390/EB.2017.6429
- Alptekin, D. (2014). Çelişik duygularda toplumsal cinsiyet ayrımcılığı sorgusu: Üniversite gençliğinin cinsiyet algısına dair bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 32, 203-211.
- Arar, K. (2014). Gender discourse in an Arab-Muslim high school in Israel: Ethnographic case study. *Journal of Educational Change*, 15(3), 281-301.
- Asan, H. T. (2010). Ders kitaplarında cinsiyetçilik ve öğretmenlerin cinsiyetçilik algılarının saptanması. *Fe Dergisi*, 2(2), 65-74.
- Bağlı, M.T., and Esen, Y. (2003). Ders kitabı yazarları için insan hakları ışığında bazı somut öneriler. In M. T. Bağlı ve Y. Esen (Ed.), *Ders kitaplarında insan hakları: İnsan haklarına duyarlı ders kitapları* (127-153). İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.
- Bayne, E. (2009). Gender pedagogy in Swedish pre-schools: An overview. *Gender Issues*, 26(2), 130-140. doi: 10.1007/s12147-009-9076-x
- Bhasin, K. (2003). *Toplumsal cinsiyet "Bize yüklenen roller"*. K. Ay (Trans.). Kadınlarla Dayanışma Vakfı.
- Biddle, B. J., Bank, B. J., and Slavings, R. L. (1990). Modality of thought, campus experiences, and the development of values. *Journal of Educational Psychology*, 82(4), 671-682. doi: 10.1037/0022-0663.82.4.671
- Büyüköztürk, Ş. (2013). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., and Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Chapman, A. (2002). *Gender biases in education*. Retrieved from <http://www.edchange.org/multicultural/papers/genderbias.html>
- CHE. (2018). Rehberlik ve psikolojik danışmanlık lisans programı. Retrieved 28 July 2019 from www.yok.gov.tr

- CHE Academic Women's Studies Unit. (2016). "Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Duyarlı Üniversite Çalıştayı" düzenlendi. Retrieved 11 February 2019 from <http://www.yok.gov.tr>
- Culley, L. (1988). Girls, boys and computers. *Educational Studies*, 14, 3-8. doi:10.1080/0305569880140101
- Cushman, P. (2012). You're not a teacher, you're a man: The need for a greater focus on gender studies in teacher education. *International Journal of Inclusive Education*, 16(8), 775-790. doi: 10.1080/13603116.2010.516774
- Davis, G. A., Rimm, S. B., and Siegle, D. (2014). *Education of the gifted and talented*. Essex: Pearson Education.
- Duffy, J., Warren, K., and Walsh, M. (2001). Classroom interaction: Gender of teacher, gender of student and classroom subject. *Sex Roles*, 45(9-10), 579-593. doi: 10.1023/A:1014892408105.
- Erbaş, S. (1995). *Öğretmenlerin öğrencilere ilişkin cinsiyet rolleri ile ilgili kalıp yargılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Master Thesis, Çukurova University, Adana, Turkey.
- Esen, Y. (2013). Eğitim süreçlerinde cinsiyet ayrımcılığı: Öğrencilik deneyimleri üzerinde yapılmış bir çözümleme. *International Online Journal of Educational Sciences*, 5(3), 757-782.
- Gözütok, F. D., Toraman, Ç., and Acar-Erdol, T. (2017). Toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeğinin geliştirilmesi. *İlköğretim Online*, 16(3), 1036-1048. doi: 10.17051/ilkonline.2017.330240
- Hannaford, C. (1995). *Smart Moves: Why learning is not all in your head*. Arlington, VA: Great Ocean.
- Hyde, J. S. (2005). The gender similarities hypothesis. *American Psychologist*, 60(6), 581-592.
- Hong, Z. R., Lawrenz, F., and Veach, P. M. (2005). Investigating perceptions of gender education by students and teachers in Taiwan. *The Journal of Educational Research*, 98(3), 156-163.
- Jan, C. T. E., and Janssens, M. A. M. (1998). Maternal influences on daughters' gender role attitudes. *Sex Roles*, 38(3-4), 171-186. doi: 10.1023/A:1018776931419
- Jöreskog, K. G., and Sörbom, D. (1993). *Lisrel 8: Structural equation modeling with the simplis command language*. Hillsdale: Erlbaum Publication.
- Kabira, W. M., and Masinjila, M. (1997). *ABC of gender analysis*. Retrieved from <http://www.fawe.Org/publications/Manuals/abcgenderanalysis.pdf>
- Kahraman, L., Kahraman, A. B., Ozansoy, N., Akıllı, H., Kekillioğlu, A., Özcan, A. (2014). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi toplumsal cinsiyet algısı araştırması. *Turkish Studies*, 9(2), 811-831.
- Kalaycı, Ş. (2005). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.

- Kalayci, N., and Hayirsever, F. (2014). An analysis of citizenship and democracy education text book in the context of gender equality and determining students' perceptions on gender equality. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 14(3), 1065-1072. doi: 10.12738/estp.2014.3.1813. 1066.
- Kırık, A. M., and Korkmaz, M. (2014). Toplumsal cinsiyet eşitliğinde medyanın rolü. *UHPPD Uluslararası Hakemli Psikiyatri ve Psikoloji Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 1-16. doi: 10.17360/UHPPD.2014019262
- Kline, R. B. (2005). *Principles and practice of structural equation modeling*. NewYork: The Guilford.
- Kuurme, T., and Kasemaa, G. (2015). Gender advantages and gender normality in the views of Estonian secondary school students. *Discourse & Communication for Sustainable Education*, 6(1), 72-85. doi: 10.1515/dcse-2015-0005
- Libby, E. D. (2007). *Gender socialization: Implications for gender differences in self-concept among adolescents* Master's Thesis, University of New Hampshire, Durham, United States. Retrieved from <https://scholars.unh.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1044&context=thesis>
- Ling Chen, E. S., and Rao, N. (2011). Gender socialization in Chinese kindergartens: Teachers' contributions. *Sex Roles*, 64(1-2), 103-116. doi:10.1007/s11199-010-9873-4.
- McLaren, P. (2011). *Okullarda Yaşam Eleştirel Pedagojiye Giriş*. M. Y. Eryaman and H. Arslan (Çev.). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ministry of National Education (MoNE). (2016). Okulların toplumsal cinsiyete duyarlılık açısından değerlendirilmesi. Retrieved from http://etcep.meb.gov.tr/application/assets/admin/uploads/userfiles/files/arastirma_raporu.pdf
- Özdamar, K. (2013). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*. Ankara: Nisan Kitapevi.
- Resmi Gazete. (2002, September 28). *İstatistiki bölge birimleri sınıflandırmasının tanımlanmasına ilişkin hakkında karar* (Number: 4720). Retrieved 2 December 2019 from <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2002/09/20020922.htm#3>
- Rutledge, S. A. (2005). *A case study of the perceptions of educators and representation of gender in the curriculum of a rural school district*. Doctoral dissertation, Indiana University of Pennsylvania, Indiana.
- Sakallı-Uğurlu, N. (2002). Çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeği: Bir geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikoloji Yazıları*, 17(49), 47-58.
- Sakallı-Uğurlu, N. (2003). Cinsiyetçilik: Kadınlara ve erkeklere ilişkin tutumlar ve çelişik duygulu cinsiyetçilik kuramı. *Türk Psikoloji Yazıları*, 6(11-12), 1-20.
- Sayılan, F. (2012). Toplumsal cinsiyet ve yetişkin okuma yazma eğitimi: Ders kitaplarının eleştirel analizi. In Sayılan, F. (Col.), *Toplumsal cinsiyet ve eğitim* (77-102). Ankara: Dipnot Yayınları.

- Sayılan, F., and Özkazanç, A. (2012). İktidar ve direniş bağlamında toplumsal cinsiyet. In F. Sayılan (Col.), *Toplumsal Cinsiyet ve Eğitim* (103-142). Ankara: Dipnot Yayınları.
- SETA. (2019). Toplumsal cinsiyet eşitliği-1. (23 Şubat 2019) *Fikriyat*. Retrieved from <https://www.setav.org>
- Stake, J. E., and Hoffmann, F. L. (2001). Changes in student social attitudes, activism, and personal confidence in higher education: The role of women's studies. *American Educational Research Journal*, 38(2), 411-436. doi: 10.3102/00028312038002411
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49-73.
- Şenol, Ş. (2012). *Araştırma ve örnekleme yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Şimşek, Ö.F. (2007). *Yapısal eşitlik modellemesine giriş: Temel ilkeler ve LISREL uygulamaları*. İstanbul: Ekinoks Yayınları.
- Tang, K. (2008). *Gender equity and Cambodian high school students in a large urban school district: Perspectives from administrators, teachers, and students*. Doctoral dissertation, University of Southern, California, United States.
- Tanrıöver, H. U. (2003). Ders kitaplarında cinsiyet ayrımcılığı. In B. Çotuksöken (Col.), *Ders kitaplarının insan hakları: Tarama sonuçları* (106-122). İstanbul: Tarih Vakfı.
- Toraman, Ç., and Özen, F. (2019). An investigation of the effectiveness of the gender equality course with a specific focus on faculties of education. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 14(2), 6-28. doi: 10.29329/epasr.2019.201.1
- Torun, Y. (2002). *Gender-bias in student-teacher interactions and its effect on reproduction of gender roles in the classroom*. Master's Thesis, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Tsouroufli, M. (2002) Gender and teachers' classroom practice in a secondary school in Greece, *Gender and Education*, 14(2), 135-147. doi: 10.1080/09540250220133996.
- Uğurlu, N. S., Türkoğlu, B., Kuzlak, A., and Gupta, A. (2018). Stereotypes of single and married women and men in Turkish culture. *Current Psychology*, 1-13. doi: 10.1007/s12144-018-9920-9.
- UNESCO (2000). Gender sensitivity, module 5. 18.09.2015 tarihinde <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001304/130428e.pdf> adresinden erişilmiştir.
- UNESCO. (2015). *A guide for gender equality in teacher education policy and practices*. Paris. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000231646>
- Ünlü, A. (2012). *Bazı değişkenlere göre okulöncesi çocuklarının cinsiyet rolü davranışlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

- Ünlü-Çetin, S. (2016). Investigation of gender role equality in family support and education guidebook integrated with early childhood education program (OBADER): A focus on father involvement. *Current Research in Education*, 2(2), 61-83.
- Vatandaş, C. (2007). Toplumsal cinsiyet rollerinin algılanışı. *Sosyoloji Konferansları Dergisi*, 35, 29-56.
- Wharton, A. S. (2005). *The sociology of gender: An introduction to theory and research*. Malden: Blackwell Publishing.
- Yazıcı, F., and Budak, F. (2017). The investigation of the students' attitudes toward identity differences in faculty of education. *International Online Journal of Educational Sciences*, 9(3), 879-896. doi: 10.15345/iojes.2017.03.020
- Yıldırım, A., and Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. G. (2019, Şubat 19). "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" yerine "Adalet Temelli Kadın Çalışmaları". *BİA Haber Merkezi*. Retrieved from <http://bianet.org/bianet/bianet/205597-toplumsal-cinsiyet-esitligi-yerine-adalet-temelli-kadin-calismalari>